

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din
Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal šte. 345. Račun poštne hranilnice v Ljubljani šte. 13.393

Ljubljana, 19. julija 1934

Naročnina za štiri leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Štev. 29.
Leto VI

Cekin

v

Ljubljanci

Ze dolgo je od tega, sam ne vem koliko let, ko je neka siromašna, a poštena in marljiva ženska stopala po pariških ulicah in premišljala o svoji nesrečni usodi. Mož ji je bil umrl, ostala je sama z veliko družino, ki jo je bilo treba prehraniti. Toda delo se je že v tistih časih težko dobilo.

Kaj naj počnem, je premišljala reva. Živeti moramo, pa ne moremo. Kdo se me bo usmilil in mi dal vsaj toliko za službo, da nasitim lačne želodec doma?

Bilo je pozimi. Ko je tako stopala vsa v skrbeh, ji je nenadoma spozlelo na gladkih tleh. Nehote je pogledala na pločnik in uzrla olupke pomaranče, ki ji je na njem spodrsnilo. Obstala je in se zamislila. In tedaj jo je prešinila neka misel.

Se tisti dan je začela iskati po pariških bulvarih pomarančne olupke in jih spravljala v torbo. Pa jih ni samo ona iskala, tudi njeni otroci so ji pri tem delu pomagali in drugi siromaki, ki so za par soldov po ves dan hodili po mestu in upirali oči v tlak, da jim ne bi noben olupke ušel. Seveda se ni nikomur od njih niti sanjalo, da pripravila nakupovalka pomarančnih olupkov iz njih posebno vrsto likerja, poznejši »curaçao«. Liker je iznajdljiva žena prodajala in se kmalu tako opomogla, da je brez težav preživela sebe in svoje otroke.

To sem vam popisal samo zato, da nazorno pokažem, kako je pri sleherni stvari v prvi vrsti treba — ideje.

Zdaj mi pa dovolite, da vam povem drugo zgodbo, ki se ni pripetila v Parizu in tudi ne pred več leti. Pripetila se je v naši Ljubljani pred nekaj dnevi.

Ljubljanski reveži, delavci, ki ne morejo dobiti zaslužka, so začeli brskati med smetmi in blatom, ki ga spravljajo iz ljubljaniške struge. Česa iščejo? Vse jim je dobro došlo: staro, zarjavelo železje, pločevina, da, celo kosti ne zaničujejo. In glej! Eden izmed teh siromakov je izbrskal pravi rumeni avstrijski cekin, ki je kdo ve kdaj kdo ve komu zdrknil kdo ve kam. Za cekin je izkupil sto štirideset dinarjev — celo premoženje za človeka, ki ne ve, kaj bo popodne kosil. Drugi je bil manj srečen: našel je samo srebrno žlico. Pa je bil vseeno vesel.

Seveda so potem še z večjo vnemo brskali in iskali. Pa še novi so se jim pridružili. Zbrala se je pravcata kolonija »brskačev«. Delali so, kopali in brskali od ranega jutra do poznega večera. Vsem se je lesketal pred očmi žlahtno rumeni cekin, zanj so kopali, zanj se pogrezali v smrdljivo blato, zanj se znojili. In veste, kaj so našli? Razbite kozarce in krožnike, škrbaste žlice, preperle cunje. Same reči, ki niso za rabo, o cekinih pa ne duha ne sluha. Zato so mnogi obupali in se obrnili drugam, da na drugi način zaslužijo za skorjo kruha. Tisti, ki se še zmeraj nadejajo, da bodo našli cekine, prstane in srebrnino, bodo bržčas zopet prekopavali smrdljivo ljubljaniško blato. Zakaj tudi pri cekinih bi mogli reči kakor o grešnikih in pravičnikih, da jih je mnogo poklicanih, a le malo izvoljenih. Dolga je ljubljaniška struga in mnogo je blata v njej...

Ko je v prejšnjem stoletju zavladala v Ameriki zlata mrzlica in so nepregledne karavane ljudi romale na Aljasko in v Klondike na lov za zlatom, jih je premnogo od njih obnemoglo od mraza in lakote. Skoraj vsi so ostali prav takšni ali še večji reveži, kakor so bili poprej. Le malokaterim je bila sreča mila — to so bili tisti, ki so prvi spoznali »zlatoc idejo in so vedeli, zakaj so se odpravili ravno na Aljasko in v Klondike. Peščica od njih je obogatela, toda s svojo srečo so pogrnili tisoče drugih, manj srečnih v smrt.

V stolpu zazidana princesa

Skrivnost grajskega stolpa v Pačlavici na Češkem
Strahovič zločin ali samo srednjeveška pripovedka

Praga, v juliju.

Vsa češkoslovaška javnost govori že nekaj dni samo o skrivnosti pačlaviškega gradu. Ali se je v njem zgodil preteklo stoletje strahovit zločin, ali je pa vse skupaj zgolj pripovedka bujne domišljije, še nihče ne ve. Toda dolgo ne more več trajati, ko bo skrivnost romantičnega gradu razčiščena.

Pepelčica na gradu

Leta 1840 je živel blizu Kromeriza, lepega mesta na Moravskem, na gradu Pačlavici vojvoda Ahrenberg s svojo ženo, princeso Windischgrätzovo. Njun zakon ni bil srečen. Tihi in mirni vojvoda se ni razumel s svojo ženo, o kateri so trdili, da je bila zelo čudnega značaja. Sicer se je pa bil z njo oženil zgolj iz materialnih razlogov.

To razmerje med zakoncem se ni popravilo niti tedaj, ko se jima je rodila hčerka. Namestu da bi bil otrok zblizal vojvodo in njegovo ženo, ju je, kakor vse kaže, še bolj odtujil drugega drugemu.

Mala princesa je prišla na svet s telesno hibo: imela je rdeče, zmeraj krvave oči in razcepljene ustnice kakor zajec. Ta hiba nedolžnega otroka je zakonec še bolj razdvajala. Vojvoda je očitno ženi, da je ona kriva, ker je prišel tak otrok na svet, njej je bilo pa najbolj hudo, da se s hčerko ni mogla postavljati.

Naposled je vojvoda zapustil svojo ženo, podaril ji je pa pačlaviški grad z velikim posestvom in, lepo palačo na Dunaju, a sam se je odpeljal na svoje posestvo na Poljskem.

Užaljena v svoji ničemurnosti je vojvodinja poslej še bolj sovražila svojo hčer. V njenem čuvstvu do nje ni bilo več niti sledu materinske ljubezni. Mala princesa z rdečimi očmi in preklanami ustnicami je postala prava Pepelčica v pačlaviškem gradu. Nihče je ni maral, vsi so se je ogibali. Tako je rasla, prepuščena sama sebi in svoji usodi.

Oskrunjeni grb devištva

Minevala so leta. Mali princesi je bilo sedemnajst let. Ni čudo, da je bila popolnoma sama zase, saj je ni mati nikamor vzela s seboj, ker se je sramovala njene zunanosti. Zato je bila princesa hvala črna vsakomur, kdor ji je privoščil le malo pozornosti.

In tako se je seznanila z nekim komornikom, ki se mu je od prvega dne, ko je stopil k vojvodinji v službo, mlada princesa smilila.

In kakor se bere v starih romanih, se je princesa s svojo nepokvarjeno deviško dušo zaljubila v komornika. Sirota pač ni vedela, da je s tem zapečatila svojo usodo.

Pozno ponoči, ko je vse na gradu že spalo, sta se mlada ljubimca skrivaj sestajala. Nihče ni niti slutil, kaj se razvija med princeso in

mladim komornikom. Toda zavistna usoda, ki je bila nasproti nesrečni deklici tako neusmiljena, se ji tudi to pot ni izneverila. Blizala se je katastrofa. Posledice mlade ljubezni se niso dale več prikriti.

Lahko si mislimo, kako je razkačilo vojvodinjo, ko ji je prišla stvar do ušes. Njena hčerka gre in se tako izpozabi, da stopi v prepovedano razmerje z njenim hlapcem?

Zapovedala je, da komornika z bičji nazeženo iz gradu, nato je pa poklicala hčer k sebi. Lastna mati je nesrečno princeso pretepla s korobačem do krvi. Pred lakeji in vsu služničadjo jo je opsovala in pretepla.

Princesa je je s solzami v očeh prosila odpustanja, toda brezsrčne matere ni ganilo. Ohola vojvodinja ni mogla prenesti, da se ji je hči izpozabila in oskrunila čistost njene rodu, ki so ga na plemiškem grbu predstavljale tri lilije. Zapovedala je, da so nesrečno deklico zaprli v grajski stolp.

Živinska mati

Vojvodinja je dolgo premišljala, kako bi kaznovala svojo hčer, da masčuje oskrunjeni grb svojega rodu. Naposled je skovala peklensko osvelo.

Zapovedala je, da so deklico prav na srednjeveški način zazidali v stolp. Pustili so v njem le majhno odprtino, da so mogli princesi prinašati hrano. Seveda ne grajske hrane, temveč le deževnico in suh kruh.

Nesrečna princesa je nekaj mesecev še živela s sedom grešne ljubezni pod sremom. Potem so pa opazili, da je umrla.

Tedaj je vojvodinja ukazala zazidati lino v stolpu, da tako skrije še poslednji sled strašnega zločina.

O tej pripovedki — če je pripovedka — so v tistem kraju govorili še mnogo let. Pripovedovali so vse mogoče stvari. Nekateri so celo trdili, da se v viharjih polnih nočeh sprehaja na vrhu stolpa ženska postava, vsa bela in z otrokom v naročju. Drugi spet so videli v okolici gradiča staro žensko, oblečeno v nunsko haljo, kako vije roke in toži. Dejali so, da je to duh stare vojvodinje, ki je na stara leta odšla v samostan, pa še niti po smrti ni mogla najti miru zaradi svojega zločina.

O vsem tem so govorili ljudje, toda počasi so glasovi le utihnili. In mogoče bi ljudje popolnoma pozabili to pripovedko, da ni nepričakovano napočil nov moment, ki je staro povest spet oživil, tako da danes še več o njej govore kakor kdajkoli prej.

Pačlaviški grad je danes v nunskih rokah. Redovnicam ga je podarila vojvodinja sama. Ko je neka redovnica brskala po grajskem arhivu, je odkrila star in zapečaten ovitek, na njem pa okoren napis: »Moja izpoved«.

Prednica samostana je ovitek odprla. Njegova vsebina je velesenzacionalna: izpoved starega grajskega sluga Ignacija Konečnega, ki jo je napisal malo pred smrtjo leta 1904. Kot devetdesetletni stari in jo nato izročil takratnemu grajskemu upravitelju, da jo spravi v arhiv.

Izpoved grajskega sluga

Starec pripoveduje tole:

»Na grad sem prišel še kot otrok. Najprej sem pomagal v kuhinji, pozneje sem pa postal konjar. Takrat vojvoda Ahrenberga že ni bilo več na gradu. Živela je vojvodinja sama s svojo hčerko Ernestino, ki je imela telesno hibo, drugače je pa bila lepo razvita. Zaradi svoje hibe se ni mogla poročiti.

Njena ljubezen do komornika mi je bila znana: njega se še prav dobro spomnim.

Neki zidar, moj najboljši prijatelj, mi je pri priložnosti zaupal, da je neke temne noči zazidal lino v stolpu, kjer je ležala mrtva princesa Ernestina. Toda moral sem mu prisesti, da tega ne bom nikomur povedal.

Kmalu nato se je zidar smrtno ponesrečil, jaz sem pa šel z vojvodinjo na Dunaj. Takrat je vojvoda podaril grad v Pačlavici svoji hčerki Ernestini v do smrtne uporabo. Toda princesa je bila takrat že leto dni mrtva. Tega pa ni razen mene nihče vedel.

Nekega dne je prišlo na Dunaj lepo dekle, ki so jo vsi klicali princeso Ernestino. Večkrat sem jo videl, kadar sem pripeljal konje iz hleva. Toda to ni bila princesa z razkranimi ustnicami!

Sele pozneje so se mi odprle oči. Spoznal sem, da si je vojvodinja hotela prilastiti možovo zapuščino, in je vzela za svojo neko siroto ter tako osleparila vojvodo in oblastva.

Prisega, ki sem jo dal svojemu prijatelju, da do smrti ne bom izdal njegove skrivnosti, me je vezala, zato sem molčal. Zdaj ko se mi bliža smrt, pa mirne duše vse to povem, v upanju, da bo svet razkrinkal zločin moje gospodarice.

Casnikarji razkopavajo stari stolp

Izpoved starega grajskega sluga je udarila ko strela. Prednica je takoj obvestila oblast. Najprej so hoteli ugotoviti, kdaj je princesa Ernestina umrla. Toda nikjer niso mogli najti datuma njene smrti. To je sum še bolj utrdilo.

Več časnikarjev je tedaj začelo kar na lastno pest pregledovati zidove grajskega stolpa; prednica jim je za to dala dovoljenje. Pripeljali so tudi zidarje, ki so v prvem nadstropju stolpa razdrli lesena tla. Bila so že popolnoma preperela. Pod tli so zagledali jamo, zadelano s kamenjem in raznimi odpadki. Odkrili so tudi več drugih predmetov, ki jasno dokazujejo, da so prišli tja pred kakimi sto leti. Ko so zidarji jamo izpraznili, jih je ustavil nekaj obok. Trkanje nanj jim je povedalo, da mora biti pod njim zazidan prazen prostor. Toda oboka se niso upali lotiti se, ker bi se utegnil stari stolp podreti. Začeli so tedaj iskati vhoda z druge strani, toda našli ga niso nikjer.

Casnikarji so se tedaj obrnili na oblast za dovoljenje, da bi smeli porušiti obok, da vidijo, kaj je pod njim. Ni dvoma, da jim bo oblast to dovolila. In tedaj se bo dokončno razčistilo, ali skriva grajski stolp v Pačlavici strašen zločin — ali je pa vse to samo fantastična srednjeveška pripovedka.

Haka.

Sreča in nesreča pa spet sreča

Kavarnarka Buriš in minister Buresch, ali kako človek z zadnjimi groši zadene v loteriji premoženje, če stavi številke iz sanj

Na Dunaju, v juliju.

Tako nekako ob petih zarana se je zbudila kavarnarka Buriševa. Sam dobri duh jo je menda zdramil iz sladkih sanj. Nekdo ji je v sanjah šepetal na uho, naj prebrska predale in zbere ves denar v hiši ter ga odnese v bližnjo trafiko in stavi v mali loteriji na številke 1, 25 in 37. Dobra mamica Hermine se je čudila, odkod te čudne številke, ki niso prav nič v zvezi z njenimi leti, ne z rojstvom otroka ne moževimi križi. Dejala je, da ji je pač dobri Bog poslal ta glas, in odločila se je, da ga točno posluša.

Obrnila se je na desno in dregnila moža med rebra, da se je zbudil. Hitela mu je pripovedovati o čudnih sanjah, toda v odgovor je mož v polsnu zamrmral nekaj o ženskih fantazijah in babjevernosti. Obrnil se je na trebuh in zasmrčal.

Zadnji groši za loterijo

Gospa Buriš ni in ni mogla več zaspati. Zmerom znova so ji misli uhajale k skrivnostnim trem številkam. Vstala je in se oblekla. Pričela je brskati v kuhinji za denarjem, šla je v kavarno in odprla blagajno, pa ni bilo mnogo v njej, kajti kavarna v predmestju Erdbergu ni donasala bog ve kakšnega dobička. Vse kar je zbrala je bilo komaj 27 šilingov, v našem denarju okoli 250 dinarjev.

Ko je skozi okno videla, da je soseda odprla svojo trafiko, je stekla k njej in stavila ves denar na svojo številko. Trafikantka ji je seveda še prav tople priporočala, naj le stavi, kajti tudi sama je babjeverna in nekaj provizije ji vrže tak posel tudi.

Vsa srečna se je Buriševa vrnila domov in povedala možu, da je stavila 27 šilingov na one tri številke in da bo že danes žrebanje. »Duh« ji je itak obljubil glavni dobiček, in trafikantka pravi, da bo zadela prav gotovo okoli 10.000 šilingov — in ona, trafikantka, vendar ve kako in kaj je s temi reči.

Gospodu Burišu je obličala zlobna krtačka v ustih. Slabe volje je bil že tako dovolj, ker ga je žena »morila« že ob petih s svojimi marnjami.

Gospod Buriš popravlja, kar je pogrešila žena

Torej gospod Buriš se je strahovito razburil in pričel vpiti na vse pretege. Krtačka mu je seveda padla iz ust na tla. Peneča se zobna krema je kar brizgala iz njegovih ust. Čeprav ga je gospa Hermine prepričevala, da je to »prst božji«, je ni hotel več poslušati. Hitro se je oblekel in stekel k trafikantki ter pričel kričati, da hoče 27 šilingov nazaj, kajti on, pošten obrtnik, jih vendar ni našel na gnoju, da bi jih lahkomišleno metal državni loteriji v žrelo.

Toda trafikantka ga je zavrnila, da je prepozno, češ da je denar že poslala ravnateljstvu loterije.

Pravijo, da se je takrat gospod Buriš celó tako zelo spozabil, da je to državno ustanovo na pregrešen način opsoval, češ da izkorišča lahkoverne državljane in jim krade denar iz žepov. Toda te govornice niso točno dokazane in bi seveda ne bilo niti prav da se dokažejo, kajti gospod Buriš bi sicer utegnil hudo plačati svojo razburjenost.

Zaloputnil je vrata trafike in se s prvim tramvajem odpeljal na loterijsko ravnateljstvo. Dva gospoda, ki jima je Buriš razlagal zadevo svoje »trapaste« žene, sta se tako zelo zanimala za številke, da sta poslala takoj sla k trafikantki vprašati po njih. Pri priči sta že ona dva stavila na Hermine številke.

Ravnatelj se ubogi mož smili

Cas je hitel, gospod Buriš je pa tekal od Poncija do Pilata po posloju državne loterije. Povsod so ga pomirjevali in ga prepričevali, da se ne da nič več napraviti. Kar je, je! Toda kavarnar Buriš je bil prepričan, da mora neke najti pravico.

Opoldne je stopil v sobo gospoda ravnatelja. Ze petnajstih je razburjeno pripovedoval svojo »zadevo« in točil solze za izgubljenim denarjem. Tudi ravnatelj ga sprva ni maral prav poslušati. Vprašal ga je:

»Pravite, da ste kavarnar! Povejte mi za božjo voljo, kaj pa napravite, če prinesete gostu kavo, pa mu ni všeč?«

»Gospod ravnatelj, jaz sem pošten in spodoben kavarnar. Postrežem mu takoj s čim drugim, kajti rajši tu pa tam kaj izgubim, kakor pa da bi mi gost nezadovoljen odšel.«

Ravnatelj se je zamislil in se po tihem posvetoval še z drugimi ravnatelji in referenti. Buriš je sedel kakor na trnju. Čez nekaj časa so mu sporočili, da lahko pride gospa Buriševa osebno in prekliče svoj stavek.

»Za pet ran božjih!« se je razburil Buriš. »Gospodje, saj tega ne mislite resno. Veste, da stara ne bo prišla, ko je pa vsa nora od svojega »duha«. Še ne veste, česa je zmožna. Gospodje, prosim Vas, nikar mi ne kalite hišnega miru!«

Ravnatelj so bili menda kar vsi ožejnjeni, ker so takoj dali Burišu prav. Morda so iz neke solidarnosti teptanih in ubogih zakonskih mož končno vendar razveljavili stavo gospe Hermine Buriševe. Denar so mu obljubili vrniti jutri, ker je bila blagajna že zaprta.

Sanje se uresničijo

Zmagoslavno se je prismetljal gospod Buriš domov. Žena je bila ogorčena in ga ni imela niti za mar. Nič ji ni povedal o svojem uspehu. Veselel se je že, da ji bo po žrebanju lahko povedal, da denar ni zgubljen, da ga je on s svojo pametjo in energičnim nastopom še rešil v zadnjem hipu.

Popoldne je prišel v kavarno neki gost, ki se je vračje dobro spoznal na loterijo. Gospa Buriševa mu je povedala svoje številke.

Gost je ogledoval loterijski listek, a gospod Buriš je potuhnjeno vlekkel na ušesa, kaj bo dejal to vsevedež, in se že veselil, da se bo lahko spet prikupil svoji ženi, ko ji bo povedal, da denar ni propadel.

Toda, grom in strela! gospod je široko odprl oči in razglasil, da so vse tri številke izžrebane.

Gospa Buriš je onemela. Stekla je iz kavarne naravnost v trafiko. Toda vrnila se je objokana in potrta.

»Na, tu imaš zdaj svojo veliko pamet. Imela bi lahko 10.000 šilingov, zdaj pa imava »šmarnc«. In tako krvavo bi potrebovala denar!«

Gospoda Buriša je ta vest tako potrla, da ni zmogel niti besedice. Kmalu se je zadeva razvedela po okraju. Gostje so prihajali drug za drugim in gospodu Burišu menda res ni bilo prijetno pri srcu, ko jim je moral zapovrstjo pripovedovati, kako je izgubil 10.000 šilingov. Zvečer sta prišla v kavarno še tista dva gospoda, ki sta stavila vsak po 1 šiling na Hermine številke, in pripovedovala vsa srečna, da imata v žepu že vsak po 400 šilingov. Takrat je bilo ubogemu gospodu Burišu že vsega preveč. Meni nič tebi nič ju je lastnoročno vrgel iz kavarne in zaprl lokal.

Vse naslednje dni je bilo v Buriševi kavarni kakor v mravljišču. Gostje so prihajali in odhajali.

Sama radovednost jih je gnala na »kraj nesreče«. Ko so pričeli še v časnikih pisati o tej »nesreči«, je svetoval neki odvetnik gospe Hermine Buriševi, ki je že tako dokazala vsemu svetu, da može nimajo zmerom prav, naj dokaže še državni loteriji, da ni imela prav, ko je brez njenega pristanka razveljavila njeno stavo.

Finančni minister — deus ex machina

Buriševa je tožila državo. Zdelo se je, da se bo ta spor, kakor vsi slični spori med državo in državljani, vlekkel v nedogled.

Gospa Buriševa je postala redkih besedi in mož ji ni smel več blizu. Kavarna je sicer donasala lepe zaslužke, ker so se radovedneži kar trli, da si ogledajo ta dva čudna zakonska tiča, toda —

Avstrijski finančni minister g. dr. Buresch je zvedel za to stvar iz časnikov. Razen tega ga je še o vsej zadevi natančno obvestil odvetnik gospe Buriševe in mu v žalostnih barvah naslikal obupno stanje Buriševe in tragiko ubogega zakonskega moža. Prepričal ga je, da se bosta zakonca slej ali prej razšla, čeprav sta živila prej v najlepši slogi in zadovoljstvu.

Pred nekaj dnevi je gospod minister dr. Buresch s svojim podpisom napravil piko pri tej povesti. Gospe Buriševi je priznan dobiček in izplačanih ji bo na blagajni državne loterije celih 10.000 šilingov, ali v našem denarju okoli 90.000 dinarjev.

Zdaj je gospa Buriševa spet vesela in zadovoljna. Gospod Buriš pa ne ve ali naj se veseli ali naj se pripravlja na »opatstvo«, kajti gotovo je, da bo na vsak njegov ugovor ali nasvet moral slišati vselej isti ožitek:

»Nikar! Da ne bo spet tako kakor z loterijo!«

dajali kar na veliko svoje dolarje, če bi mogli videti poldrugo stoletje starega človeka, je starcu kar poskočilo srce. Dovolil je Američanu, da mu njegova leta od stotega dalje pomnoži kar s 3.

Američan je sporočil po kablu čez veliko lužo, da je našel tako starega človeka na svetu, da so zanj stareci s 110 leti smrčkali. Poročal je o njegovih 13 ženah, kar sicer za naše pojme pri muslimanih ni redkost, ker vemo, da je marsikateri musliman menjal več žen kot hlač v svojem življenju. Američani pa očitno ne vedo za nekdanje navade z Jutrovega in so seveda hoteli to »priказen« videti osebno. Sicer staremu ni šlo preveč v račun, a se je zaradi obljubljenih dolarčkov vendar vkrcal na prekmorski parnik. S svojim mistrom, ki ga je odkril in ki ga je postaral kar za 36 let, je prepotoval vso Ameriko in se kazal rado-vednim zijaalom.

Od mastne vstopnine, ki jo je »mister« pobiral, je starac dobil menda bore malo. Toda tudi v senzaciji željni Ameriki so bili »Metuzalemac« kmalu siti. Zvedelo se je, da starac ni tako star kakor pravi mister, in ker ni bilo več tako mastnega zaslužka, se je naš aga vrnil v Carigrad.

V miru je preživel še tri leta, čeprav je bil zdaj sam prepričan, da je res 159 let star. Za zdravje mu ta namišljena starost ni nič škodovala. Domačini in tuji so stalno prihajali gledat človeka, ki se je rodil za časa francoske revolucije in preživel kar šest sultanov. Seveda je vsak obiskovalec kaj odrinil, starac se pa evenka živ dan ni branil. Tistim, ki so znali turški, je pravil, da je

točno pred 100 leti prepešatil pot od Carigrada do Beograda in nazaj ter se pridružil pri Alahu, da se ni vozil z železnico — to mu prav radi verjamejo, saj je takrat še bilo ni.

Starac je bil popolnoma prepričan, da bo še dolgo živel, najmanj pa do svojega 170. leta. Neprestano je pravil, da se pripravlja na poroko, in trdil, da je zanj malenkost najti si mlado in brhko ženo. Teh svojih sanj se ni otesel niti takrat, ko ga je zdelala bolezen in so ga prepeljali v bolnišnico. Vstrie s sanjami o ženi je sanjal tudi o denarju. Stari je bil hudičev lažnik. V bolnico so mu pisarili iz vseh vetrov. Zlasti ameriška pisma so ga zanimala. Odpiral jih je s svojo roko in obračal ovitke, če bi morda ne bil kje skrit kakšen dolar. Kljub vsej trdni veri ni čakal 14. poroke niti denarja. Pobraba ga je neizprosna smrt. Vsa zdravniška veđa ga ni mogla rešiti.

Okrog njegove krste se je zbralo vse polno članov njegovega sorodstva. Sina je imel samo enega, a še ta mu je s 97 leti umrl. Njegova edina hči Gulu Hanuma je stara 70 let. Ko je videla svojega mrtvega očeta, je bolešno kriknila:

»Dragi oče, zakaj že odhajaš s sveta, ko bi lahko še živel!«

Agovi sorodniki so se branili, da bi starca raztelesili, pa sta jih zdravnik dr. Besim-bej in dr. Schwarz vendarle prepričala, da je to za znanost neprecenljive važnosti. Pri raztelesenju je bilo mnogo znamenitih zdravnikov in znanstvenikov. Posamezne organe so poslali v analitični laboratorij, da jih bodo natančno in znanstveno pregledali.

Na pljučih so odkrili klice jetike, toda ledvici so našli samo dve in ne tri, kakor so sprva poročali. Po mišljenju zdravnikov ni bilo Zoro-agi nikakor več ko 120 let.

Pokopali so ga na starodavnem pokopališču na Zlatem rogu na troške občine, ki namerava svojem najstarejšemu občanu postaviti primeren spomenik. *

Rahmetli Zoro-aga

Poslednje želje najstarejšega človeka — Vsaj še eno ženo bi bil rad imel, vsaj še malo denarja — Umrl je s posvetno željo na ustih — Imel je samo dve ledvici, ne treh

V Carigradu, julija.

V carigrajski bolnici je umrl Zoro-aga, o katerem so na dolgo in široko pisali vsi svetovni časniki in mu prisojali 159 let. Sicer ne smemo in ne moremo trditi, da bi se bil zaradi njegove smrti odel ves Carigrad v žalno obleko. Tudi za turško republiko to ni bil usoden udarec, toda res je, da Turki ne bodo zlepa našli človeka, ki bi bil enak Zoro-agi in ki bi ga Američani slavili za fenomen. Malo je bilo doslej na svetu takih ljudi, ki so doživeli njegova leta in vrh vsega preživel 13 žena in si želeli na smrtni postelji še štirinajste...

Z Zoro-ago je stvar približno taka kot s kakšnim redkim dragocenim kamnom. Več ko celo stoletje ju nikdo ni našel. Sicer je kamen res težje najti, ker je skrit v zemlji, toda sredi se kakor z našim ago, da niti človeka, ki

tepta zemljo še 156 let, ne odkrijejo kar tjavendan.

Zgodilo se je, kakor se zgodi po navadi. Prišel je neki Američan, slišal o starem agi in ga »intervjujal«. »Ugotovil« je, da je Zoro-aga star 156 let, čeprav je pravil stari sam, da je dosihdob zmerom mislil, da mu jih je »samo« 120. Toda takih stodvajsetletnikov je po svetu še več, Američani pa hočejo zmerom le atrakcije in aga se je moral hočeš nočeš čez noč postarati za šest in trideset let, kajti ljudi s 115 in 120 leti je tudi pri nas v Jugoslaviji nekaj in tudi Bolgarom se jih ne manjka. Tudi o teh naših starih so pisarili časniki in razkazovali v slikah njihove obraze, toda to že vemo, da Američan-m mnogo bolj ugaja Metuzalem iz slavne Carigrada nego starček iz kakšne »mačvanske salendre«...

Torej tisti Američan je zmešal starcu glavo. Ko mu je pravil, da bi Američani

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrš vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Pisatelj, ki piše z zobmi

Južna Amerika je nedavno izgubila plodovitega pisatelja Rina. Sicer pisatelj ni bil slaven toliko zaradi svoje nadarjenosti kakor zato, ker je napisal vsa svoja dela z zobmi, ali točneje: z zobmi je držal peresnik.

Pred več desetletji so se za tega pisatelja, ki še takrat ni bil pisatelj, živo zanimala oblasta. Dolžni so ga, da je najboljši in najvestnejši, skratka mojstrski ponarejevalec bankovcev. Ker ga pa policija ni mogla zalotiti pri delu, ga je mehiška vlada kratko in malo izgnala iz države.

Odšel je v Guatemala in se tam znova pečal s svojo kaznivo obrtjo. Ker se ga vse prepovedi niso niti malo prijele, so ga zaprli in mu odsekali obe roki.

Ta srednjeveška kazen ga je spametovala, sicer mu pa tudi drugače ni kazalo, ker brez rok človek pač ne more ponarajati bankovcev.

Molodoval je pri vladi, da mu je spet dovolila povratek v Mehiko. Tam se je prišel takoj plodno uveljavljati kot pisatelj.

Pri poslednjih nemirih ga je na ulici ubila svinčenka in upihnila lučko njegovega pestrega življenja.

70 letna nevesta

Bihač, v juliju.

Bosanska krajina je še zmerom raj romantike. Še starci se zde mladeniški in starke se može.

Tako se je zgodilo, da se je pred dnevi poročila sedemdesetletna starka Haniša, Tabakovičeva vdova iz Todorova. Poročne priprave si je želela kakor kakšno mlado dekle. Njen zaročenec jo je ponoči bugrabil in odvedel v svojo vas.

Stara Haniša je živela pri svoji hčerki, ki je poročena z Redžom Čauševićem. Hčerka in zet sta stari na vse kriplje branila, ker se jima je zdelo sramotno, da se na stara leta mož.

Toda starka si je vtepla poroko v glavo in ni odnehal; zahtevala je celo »balce«, kakor jo morajo dobiti mlade neveste.

Ker pa mlada dva nista hotela dati starki bale, je Haniša naprosila svojega ženina, da jo »ugrabi«. Sama si je v vasi izbrala svata, ki bosta ponoči prišla ponjo. Okrog polnoči sta prišla Manić-aga in Osmo Ajdarevič pod okno stare Haniše. Starka je zlezla skoz okno in vzela s seboj nekaj stvari, ki jih je mogla v temi in naglici pograbiti. Na dvorišču jo je že čakal njen bodoči, Menuša Ajdarevič, in nekaj kmečkih fantov.

Haniša je bilo strašno nerodno, da ne bo prinesla v zakon bale, in v tej stiski se ji je porodila rešilna misel. Nagovorila je mladeniče, naj navrtajo skladovnice koruze in pšenice.

Zrnje je kakor curek vrelo iz skladovnice. Ujeli so ga čez 180 kil in ga naložili na voz ter se prepevaje in spremljani »sviračič« odpravili na Jezersko.

Drugo jutro sta hčerka in zet šele opazila, da je starka ponoči izginila in z njo razne obleke in posteljina. Toda Redžu Čauševiću se je odnešeno blago zdelo manj vredno od zavesti, da se je rešil nepriljubljene tašče. Ko je pa opazil, da so mu svatje navrtali skladovnice zrnja in pokradli še mnogo drugih reči, je prijavil zadevo orožništvu.

»Mladac je vse priznal in izjavila, da si je na račun bale, ki ji gre, vzela samo naprejšnino v obliki zrnja in drugih potrebnih.« Mlademur paru so kar že prvi »medenični« dnevi pokvarjeni...

Najsrečnejši ljudje

V Londonu, julija.

Škof južnoatlantskega otočja, C. C. Watts, je nedavno obiskal otoka Ascension in Heleno, ki sta popolnoma odrezana od sveta in ju prav redkokdaj obišče kakšna ladja. Angleški časniki poročajo, da je škof izjavil, da stanujejo na teh otokih najsrečnejši ljudje. Dela ima vsak dovolj, pomanjkanja in gladu ne poznajo in še greh jim je nekaj neznanega. Stanujejo v čednih hišah in imajo zelo čista stanovanja. Hrane imajo dovolj in jo znajo okusno pripraviti. Menda na obeh otokih ni nezadovoljnega človeka. Za sport se tudi živo zanimajo in ga pridno gojijo. Navedeno življenje je neoporečno.

Če škof tako dé, bo gotovo res.

Umoril je ljubico, ker ga je varala

Banja Luka, v juliju.

V skromni podstrešni sobici v Banji Luki je zaklal Suljo Arslanović, hotelski sluga, svojo neporočeno ženo Muniro Šuvalić. Obema je bilo komaj 30 let.

Ze pred leti se je poročila lepa muslimanka Munira Šuvalić iz Bosanskega Novca z Ahmetom Sitnicom iz Banje Luke. Cez nekaj let sta se zakonca razšla.

Od takrat je živela Munira svedobno in spravljala svoje ljubčke v obup.

Leta 1932 se je seznanila v Banji Luki s Suljom Arslanovićem, ki je bil takrat sluga pri orožniškem poveljstvu. Njuna ljubezen je rasla z dneva v dan. Ko je Suljo odslužil svoj vojaški rok, je vzel lepo Muniro s seboj v rodno mesto Kruševo.

Mladi neporočeni par je živel srečno in zadovoljno pri fantovih starših. Hotela sta se poročiti, ko dobita vse potrebne listine. Toda v tem času se je njuno razmerje nekam ohlajalo, vsaj kar se Munire tiče. Suljo je opazil, da mu ljubica ni zvesta. Munira se seveda ni mogla privaditi ljubčkovih staršev, ker so bili strogi in jo čuvali kakor punčico lastnega očesa. Tako nadzorstvo ni bilo vseh lepemu, strastnemu dekletu, zato je pregovorila Suljo, da sta šla v Sarajevo in si tam poiskala dela.

Suljo in Munira sta živela v Sarajevu prav čudno življenje.

Medtem ko je on garal pri nekem mizarju, da je zaslužil zase in za svojo ljubico, je ona sprejemala v stanovanju tuje moške in se opajala v orgijah. K njej so prihajali celo neki sarajevski odličniki.

Ko je Suljo zvedel za neobzdrano Munirino življenje, so nastali med njima hudi prepri. Preselila sta se v Banjo Luko ter se neprestano prepirala in pretepala.

Suljo se je naveličal takega pasjega življenja in je zapustil ljubico ter odšel domov k staršem. Toda čez nekaj mesecev je prejel od Munire pismo s poro-

čilom, da mu je rodila zdravega fanta in mu dala ime Ilfan.

Zatrjevala je, da je otrok njegov, in ga rotila, naj se vrne k njej v Banjo Luko, da se končno vendar poročita. Prisegala mu je, da se mu ne bo nikoli več izneverila.

Suljo je premagala ljubezen — in vrnil se je v Banjo Luko.

Našel si je službo v hotelu »Palace«. Ze čez nekaj dni je pa opazil, da se Munira spet vlači z nekim Ethemom Mufkićem. Izjavila je celo, da se bo z njim poročila. Suljo in Munira sta se pričela spet prepirati in pretepati.

Pred nekaj dnevi je šla Munira z roko v roki z Ethemom mimo hotela »Palace« in se izzivalno ozirala, da bi kje uzrla Suljo. Ko jo je ogoljufani fant zagledal, se ji je približal in dejal:

»Dovolj si me že mučila in ubila si mi voljo do življenja. Prišel bom ob tvoj polodnev, da se poslednjič pomenim s teboj!«

»Le pridi, Suljo,« mu je odgovorila prezirljivo Munira, »toda kljub temu se bom poročila z Ethemom.«

Okoli tretje popoldne je prišel Suljo v Munirino stanovanje in jo našel v naročju Ethema. Suljo ni mogel verjeti svojim očem.

»Tako me torej sprejmeš, Munira?«

»Tako, tako, Suljo. Sicer pa: tam so vrata, poberi se iz moje sobe!« ga je nadrla.

»In kaj bo z najinim sinom?« jo je vprašal Suljo.

»Bedaki! Saj ni tvoj, Ethemov je!«

Komaj je izgovorila te besede, se je zagnal Suljo z nožem nanjo. Munira se ga je obupno otepavala, Ethem je pa iz strahu pred besnim Suljom skočil pet metrov globoko skozi okno. Razdraženi Suljo je rezal in klal po Muniri, dokler ni izdihnila svoje črne pohanotne duše.

Suljo je takoj nato šel k državnemu tožilcu in se dal zapreti.

Zaročenca - brat in sestra

Slavonski Brod, v juliju.

Iz vasi Črni potok pod planino Krnino blizu Slavonskega Broda nam poročajo o čudni rodbinski tragediji.

Kmet Miloš Gajić je odšel leta 1914 v svetovno vojno. Na kmetiji je ostala njegova žena Juca z majhnim sinom. Med tem ko je bil Miloš na fronti, so se raznesle po vasi in bližnji okolici vesti, da se vlačijo Juca s kmečkimi fanti in da se tudi oženjenih možakarjev ne brani. Pri-povedovalo se je, da se je celo spečala z nekim dedcem in na skrivaj rodila punčko, ki jo je dala neki stari ženi v bližnjo vas v rejo. Miloš se je vrnil šele leta 1918 po končani svetovni vojni. Seveda so mu domačini takoj »zaupali« vse mogoče tajnosti. Sprijela sta se z ženo, toda ona je tajila vse od konca do kraja.

Nedavno se je pa Milošev sin, ki je že 21 let star, odločil, da se oženi. Našel si je dekle v sosednji vasi Gjubi. Lepa Cvetka, osemnajstletna deklica, je živela pri starki Milji. Sosedje so vedeli o Cvetki samo to, da je hčerka Miljinega brata, ki je že davno umrl, a mati ji je umrla že na porodu.

Stojan je že zaprosil za Cvetko, toda poročiti se vendar nista mogla. Stojanova mati Juca, ki je čula, da si je njen sin izbral Cvetko za nevesto, se je postavila z vsemi štirimi v bran in odločno prepovedala sinu, da se z njo poroči. Fant, zaljubljen čez ušesa v svojo izvoljenko, si ni dal ničesar reči in je vztrajal na svojem načrtu. Ker ni mogel več prenašati neprestanih materinih očitkov, je lepega dne zarana stopil pred mater in končnoveljavno izjavil, da se poroči s Cvetko in če mu mati še stoprvič prepove.

Ko je mati spoznala, da je njen fant tako resno odločen in da ga res ne bo mogla odvratiti od ženitve, ga je poklicala k sebi v čimnato

in mu med štirimi očmi zaupala, da je Cvetka njegova rodna sestra. Rodila jo je med vojno, ko je bil Miloš, njen mož in Stojanov oče, na vojni. Spečala se je bila z nekim mlinarjem.

Ko je nesrečni mladenič slišal iz materinih ust to strašno resnico in premislil, da je zaljubljen v svojo lastno sestro, ga je prevzel silen obup. Malo je manjkalo, da ni ubil lastne matere. Njegov obup se je od dne do dne stopnjeval in ker je dobil že napade blaznosti, so ga morali odpeljati v bolnico.

Seveda ni ostala stvar očetu Milošu skrita. Vsi njegovi večletni sumi so se na mah potrdili. Po-besnel je, zagrabil dvocevko in Juco pri priči ubil.

Zdaj šele je bila družinska tragedija popolna. Miloša so prijeli in odvedli v zapore.

Nesrečna Cvetka je hotela izvršiti samomor, ko je izvedela resnico o svojem rojstvu in se zavedla grešne ljubezni do svojega rodnega brata.

Domačini so jo v zadnjem hipu komaj rešili. Zdaj je ne smejo pustiti niti za trenutek same, ker neprestano govori o samomoru.

Novi ples „Kongo“

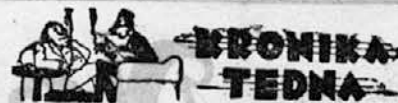
New York, v juliju.

Na kongresu profesionalnih plesnih učiteljev v Združenih državah so ugotovili »žalostno« dejstvo: že nekaj let ni nobene novega originalnega plesa razen »rumba«.

Gospodje so torej sklenili, da je treba nekaj storiti. Nekateri so svetovali, drugi so kazali obrate in korake, no in tako so končno izmed 20 najboljših plesov izbrali najboljšega, ki so ga krstili za »kongo«.

Se smemo verjeti »izumiteljem« bo ta ples osvojil že v letošnji jeseni vse plesne dvorane, dance in bare. Neki angleški list pravi, da so osnovni koraki in osnovne figure točno posnete po nekem plesu sužnjev iz Konga. Posebnost plesa je v tem, da tre plesna dvojica bedro ob bedro.

Pa pravijo, da je kriza v Ameriki!

Pogreb v belem. Prejšnji teden je umrl holandski princ-soprog Henrik, mož kraljice Viljemine. Pogreb se je vršil ne v črnem, temveč v belem: kraljica je šla za pogrebom v beli obleki s črnim plaščem, prestolonaslednica Julijana pa popolnoma v belem. Holandski dvorni ceremonial namreč predpisuje pogreb vladajočih princev v belem, drugih, nevladajočih članov kraljevske rodbine pa v črnem. Kraljica Viljemina je pa želela, da njene pokojnega moža pokopljejo v belem, čeprav ni bil vladajoč princ.

Ločitev povrh. Kuba dela svojevrstno tujsko reklamo. Državni turistični urad razpošilja reklamne prospekte s takim besedilom: »Oglejte si čudovita havanska nabrežja in dajte se ločiti na naše troške.« Po kubanskem pravu so hude žalitve, pijanost, strast do kvartanja, iznevera, zapustitev zakonske skupnosti za delj ko šest mesecev, blaznost, neznosen značaj, pregrešno življenje, uživanje mamil in druge nemoralnosti dovolj tehten razlog za razpoko. Za domačine je državna pristojbina za ločitev 500 dolarjev, za tujce jo je pa država znižala na 12 dolarjev, pod pogojem, da prebijejo na otoku najmanj mesec dni.

Smrt najdebelejše ženske. V Budimpešti je umrla 68letna zasebnica Szabo, najdebelejša ženska sveta. Tehtala je 165 kil.

Umetno kavo je izumil brazilski kemik dr. Castilleiros. Dal jo je pokusiti učnjakom in strokovnjakom, pa niso mogli najti prav nobene razlike od prave kave. Kemična kava ima to prednost, da se dosti hitreje pripravi kakor prava kava: dovolj je, da vržeš kocko stisnjene rjavve prahu v vrelo vodo, pa je kava gotova. Nerodno je le to, da tega izuma danes prav nič ne potrebujemo, saj zadnja leta na tisoče vagonov brazilске kave sežgo, ker je imajo preveč in jim je pre-poceni.

Najmanjše delo človeških rok. Ena izmed glavnih atrakcij čikaške svetovne razstave je zbirka majcenih izdelkov, ki jih je Francoz Jules Chabreau v 34 letih znošil z vsega sveta. V tej zbirki je tudi najmanjše delo človeških rok, namreč 127 črk iz svetega pisma, napisanih na prostoru, ki ni večji od konice šivanke. Brati se dade le s povečevalnikom. Razen tega ima zbirka tudi najmanjši motor na svetu: velik je ko konica svinčnika in proizvaja eno milijoninko konjske sile.

Zubkov je šel med mornarje. Aleksander Zubkov, bivši svak nekdanjega nemškega cesarja Viljema II., se je v Anversu vpisal med mornarje. Zadnja leta je živel brez pravega zaslužka.

Šentviški obrtniki so priredili zelo uspešno razstavo svojih izdelkov. Najbolj so na razstavi zastopani mizarji z res prvovrstnim pohištvom. Razstava traja do 20. avgusta.

Luksusni avto za 34.000 Din. To ni naslov malega oglasa, temveč najnovejša novica iz Amerike. Da se Fordi in Chevroleti dobe v Ameriki že za par sto dolarjev (10–12.000 Din), ni nič novega. Novo je pa to, da pridejo prav v kratkem na ameriški trg velerazkošni vozovi s 100 konjskih sil za 700 dolarjev (34.000 dinarjev). Takšni avtomobili so stali še pred nekaj leti svojih 120.000 Din in še več.

Naš izumitelj Nikola Tesla, ki živi že dolgo v Ameriki, je baje izumil posebne električne žarke, s katerimi bi se mogle milijonske armade iz razdalje 400 km na mah ubiti. T.sla pravi, da bi ti žarki preprečili vsako vojno. Zato misli izum dati razč ožitveni konferenci na razpolago.

Materino mleko v steklenicah. V Budimpešti so začeli prodajati materino mleko na steklenice. Mleko vsesaja s posebnim aparatom, ki ga je izumil neki Francoz. Kupujejo ga matere, ki same ne morejo dobiti, ali imajo pa slabo mleko. Mleko prodajajo po 1 Din deciliter, uradniki ga dode pa po 50 par. V juniju so ga prodali 210 litrov.

Nočni obisk

Napisal Henry Holt

Ura je bila enajst. Malling je sedel v globokem klubjaku in bral; bil je visok mož z že sivečimi lasmi in živahnimi temnimi očmi. Soparna noč je bila. Od daleč se je slabotno slišalo šumenje londonskega nočnega prometa in od časa do časa trobljenje avtomobilov.

Malling je obrnil list v knjigi, ko ga je zmedel nedoločen občutek, da je pogledal kvišku. V steklenih vratih je stal ogrnjen v temo neki mož s sumljivo leskečo se stvarjo v roki.

»Ne genite se — ne delajte neumnosti, drugače se sproži,« je rekel mož na pragu, ko je odrinil zastor in stopil v svetlobni krog.

»Ah — Craig!«

Nastala je kratka tišina.

»Da, Craig. Menda me niste pričakovali!« Njegov glas je imel mehak zvok. Ravno nasprotno od Mallinga je bil koščan, njegov obraz je izdajal vse prej ko zadovoljstvo, njegove je kleno sinje oči so mu pa še posebno podeljevale trd in neizprosni izraz.

»Ne,« je odgovoril Malling. »Mislim sem, da ste še v ječi.«

»Uradno — da,« je odgovoril oni, »najmanj še za deset let.«

»To pomeni, da ste —«

»Pobegnil, da. Davišnja megla mi je pomagala. Vem, da se redko posreči, toda imel sem izredno srečo. Potem sem vdrl v neko kmetsko hišo in ukradel obleko in denar.«

»Bojim se, da ste mnogo prestali.«

»Da, po vaši zaslugi. Vaše pričevanje me je pokopalo.«

»Deloma, morda pa —«

»Ne govorite in ne izvijajte se! Vaša izpovedba je bila odločilna. Poslali ste me v živo smrt.«

Malling je nagonsko obrnil pogled, ki se je dotleji nepremično upiral v Craiga.

»Pred sodiščem,« je rekel, »zlasti če je kdo obdolžen umora, ne sme človek ničesar zamlčati. Hudo mi je, da sem moral izpovedati proti vam, toda izbere nisem imel. Da sem vas mogel rešiti, bi vas bil, Bog mi je priča.«

Craig se je trdo zasmejal.

»To mi zveni podobno kakor sleherna vaša beseda v sodni dvorani. Malling, igre je konec. Vi ste tisti, ki je ono noč ubil starega Johna Costella v njegovi pisarni. Že tedaj, ko sem sedel na zatožni klopi in so mi grozile vislice, sem vse izpregledal, od takrat sem pa imel tri leta časa, da stvar v miru premislim. Razumite me, v miru, ne morda s sovražnimi čuvstvi. Zdaj ni v mojih možganih niti najmanjše nejasnosti o tem. Vi in Costello sta bila nekoč pajdaša in sta skupno nastopala. On vas je imel trdno v krempljih. Nekega dne, ko mu je whisky odprl usta, mi je odgrnil zastor z vajinih odnošajev.«

Mallingove ustnice so bolešno trznile in za trenutek je njegov obraz izgubil krinko, toda takoj se mu je spet vrnila prejšnja hladnokrvnost. »Glejte, da pri priči izginete! Pri vseh hudičih, če ne boste čez eno minuto od tod, pokličem policijo.« Iztegnil je roko po telefonu.

»Preden se boste dotaknili aparata, boste imeli kroglo v možganih,«

je zavpil Craig. »Sédite! Sédite, vam rečem!«

Malling je omahnil na stol.

»Kaj bi radi?«

»Nisem še končal,« je mirno odgovoril Craig, toda v njegovem glasu se je skrivala električna napetost. »Nisem še govoril o vaši pekleni laži, ki me je spravila v ječo. Pod prisego ste izpovedali, da ste me videli, kako sem nekaj minut preden so ga našli mrtvega, odhajal iz pisarne Johna Costella.«

»Govoril... sem... resnico — ali vsaj to, kar sem imel za resnico. Rekel sem že, da bi vas bil rad rešil, toda šlo je za umor. Ali ne vidite, da sem moral po resnici izpovedati?...«

»Toda ravno vi,« je nadaljeval Craig, »med vsemi ljudmi na svetu ste edini vi vedeli, da jaz nisem mogel Costella ubiti.«

»Ne razumem.«

»Čemu to besedičenje, Malling? Zakaj nočete izprevideti, da so vaše laži med nama dvema čisto odveč? Saj sva sama, zakaj torej ne pridete z resnico na dan? Komaj pet minut pred umorom ste me še poklicali v mojem stanovanju, oddaljenem več kilometrov od prizorišča zločina.«

»Ideal«

Kongresni trg 3

kemično čiščenje,
barvanje in svetlolikanje

»Da, da,« ga je nestrpno presekala Malling. »Zdaj se spomnim te okoliščine. Omenil jo je na razpravi vaš zagovornik Fanshaw. Toda kakor sem že pri zaslišanju izpovedal, je poteklo najmanj pol ure med najinim telefonskim razgovorom in trenutkom, ko je Costella dohitela smrt.«

»Vaša trditev se je pobijala z mojo, kajne?«

»Moral sem povedati po resnici, Craig. Vi bi bili isto storili kakor vsak človek v takšnem položaju. Ves videz je govoril zoper vas, toda zanašal sem se v blestečo spretnost, ki vas je Fanshaw z njo zagovarjal. Trdno sem upal, da vas bo vendarle kako rešil.«

»Malling, Costella so ubili ob treh popoldne. Tisti dan sem prišel domov deset minut pred tremi. Tega se zanesljivo spomnim, zakaj ura na moji pisalni mizi se je bila ustavila in sem jo ravno uravnaval po svoji žepni uri, ko ste pozvonili.«

»Na nesrečo ni bilo žive duše v vaši bližini, da bi mogla podkrepiti vašo trditev,« je s poudarkom odgovoril Malling.

»Res je. Bil sem sam in nihče me ni videl, ko sem šel domov. Ta okoliščina me je spravila na rob groba, kjer zdaj vi stojite. In v tem položaju tajite resnico. Midva morava priti na čisto. Umorili ste Costella iz strahu, da vas ne bi izdal, dva razloga ste pa imeli, da ste sum obrnili name.«

Malling se je živčno popraskal po bradi. »Kako mislite?«

»Prvič vas je moja obsodba zazibala v varnost. In drugič — Hela.«

Mallingova usta so ostala zaprta. Craig je bil zadel v črno. Ugenil je vso resnico — toda ali je vedel, da je resnica? Odgovoril je: »Krivični ste, Craig. Hela vas je ljubila, vsa nora je bila na vas. Celo po vaši obsodbi —«

»Tak ste vendar že prišli do tega spoznanja, Malling? Kako slab poznavalec ljudi ste bili! Ona ni nikoli niti trenutek omahovala. Vi ste pa v svoji slepoti mislili: samo da se njega odkrižam, če tudi na takšen način, in iztegnem roko, pa bo moja.«

Malling je napel prste. »Kaj bi radi?«

»Dati vam hočem spodobno prilžnost, petdeset proti petdesetim. To je več, kakor ste v vsem svojem življenju komurkoli dovolili, toda hotel bi, da to igro do konca pošteno odigrava. Craigove kretnje je mrzlično spremljala dvojica ko smola črnih oči, ko je potegnil iz žepa dve stekleničici. »To bo konec. Ali pojdete vi čez nekaj minut s tega sveta ali pa jaz. V tem primeru bo vaša skrivnost za zmeraj pokopana. Toda svarim vas, ostanite pri miru.«

Stopil je po dva kozarca, ju postavil na mizico v kotu in izlil vsebino obeh stekleničic, svetlorumeno tekočino, vsako v en kozarec.

»Kaj je to?« je vprašal Malling.

»V enem teh kozarcev je nedolžen čaj. Tekočina v drugem kozarcu ima natanko isti okus, le da je v njem — smrt. Dvomim, da bi kdorkoli med pitjem opazil le najmanjšo razliko med obema pijačama — dokler ne bo prepozno. Sam ne vem, v katerem zar je strup, zato bo za naju oba presenečenje. Ta strup ne deluje naglo, pa tudi smrt ne bo mučna. Kdor od naju pojde na oni svet, bo komaj kaj čutil. Pet ali deset minut pozneje bo izdihnil — to je vse.«

»Craig,« ga je oni prekinil, »blazni ste. Vendar ne mislite, da bom na to pristal!«

»Ne mislim, vem! Ali boste izpili enega teh dveh kozarcev, jaz pa drugega, ali vas pa ustrelim. Četudi niste v svojem življenju ničesar verovali, te besede smete vzeti za evangelij. Poprej boste pa pismeno priznali, da ste Costella umorili.«

V Mallingovih očeh se je zasvetilo spoznanje.

»Zdaj vidite,« je povzel Craig, »da je stvar zelo preprosta. Če zmagate, boste sežgali svoje priznanje in dejali, da sem se na begu oglasil pri vas in se tu zastrupil. Dejal sem vam, boste rekli, da ne prenesem misli, da bi se moral vrniti nazaj v ječo. Prepričan sem, da vam bodo verjeli. Če pa jaz zmagam, bom poklical Scotland-Yard in izposloval na podlagi vašega pismenega priznanja revizijo svojega procesa.«

Revolver je bil namenjen Mallingu ravno v čelo. Njegove migljajoče oči so strmele v orožje. Potem je vzel pero v roke in napisal, kar mu je Craig narekoval. Bil je en sam stavek. Toda v njem je bilo vse, kar je Malling cela tri leta zapiral v svojo dušo. Craig se je sklanjal nad njim in sproti bral, kar je pisal, da ga ne bi presleparil. Zdaj je bilo priznanje datirano in podpisano.

»Nu,« je dejal srdito, »zdaj pa drug drugemu napijva. Izbero kozarcev prepustim vam. Postrezite si!«

Kakor bi bil hipnotiziran, ga je Malling ubogal.

»In zdaj,« je zapovedal Craig in nameril revolver nanj, »izpraznite!« — zarec do dna. Ne iščite zvijač! Za vas ni več izbire. Če ustrelim, vam je smrt gotova, če pa pijete, imate še nade, da si rešite življenje. Pijte!«

Oba moža sta hkratu vzela kozarca, ju počasi dvignila do ustnic in izpila. Zdaj sta bila kozarca prazna. Čudna napetost je vladala v sobi. Prvi jo je presekala Craig.

»Tako, to je v kraju,« je dejal, odložil revolver na mizico in segel po cigareti.

Kakor blisk je šinila Mallingova roka k orožju in še preden se je Craig zavedel je imel revolver v pesti. Njegov obraz je bil spačen od sovraštva, iz oči mu je pa gorelo zmagoslavje. Stopil je korak nazaj. Bil je gospodar položaja.

»Naj vas hudič vzame, Craig, adut je v moji roki. To je moja poslednja beseda. Sovražim vas!« Glas se mu je lomil od razburjenja. »Zmeraj sem vas sovražil in če bi zdaj umrl za strupom, bi učakal najsrečnejši trenutek svojega življenja, da morem biti priča vašega smrtnega boja. Da, jaz sem ubil Costella. Zdaj mi ne more več škodovati, če priznam resnico, zakaj zdaj mi ničesar več ne morete. Vi že ne. Če poginete, ne bo trideset sekund nato niti sledu več o tem papirju. Če bi pa jaz le najmanj začutil, da sem si izbral strup — le najmanj, zapomnite si! — vam poženem vse krogle tega revolverja v glavo. Le korak bliže, pa vas počim. Ravnal bom v silobranu in tako se bom tudi izgovoril.«

Craig se je naslanjal na zid in mirno kadil cigareto. »Torej ste imeli še tretji razlog, ko ste krivo izpovedali proti meni: smrtno sovraštvo do mene!«

Malling je prikimal. »Da, tri razloge. Niti se mi ni sanjalo, da vam bom kdaj lahko to odkrito povedal v obraz. Tako, zdaj sem spet zmagal. Dve, tri minute so pretekle, pa še ničesar ne čutim — oh!«

Zamajal se je, toda z naporom vseh svojih sil se je spet vzravnil in iztegnil roko z revolverjem.

»Zmagali bi bili, Craig,« je zahropel, »da nimam tegale orožja v rokah. Sreča me do nocoj ni zapustila. Zdaj se mi pa zdi, da sem segel po krivem kozarcu, kajne?« Usta so se mu skrivila v strašen režaj. »Prav, pa umrite pred menoj!«

Revolver je slabotno škrtnil, še enkrat in še v tretje. Potem je orožje spolzelo iz onemoglih prstov. Malling si je segel z roko za vrat, se opotekel in telebnil po tleh.

Craig se je sklonil naprej. S široko odprtimi očmi je stopil bliže. V njegovem obrazu se je brala neznanska groza. Brez besed se je obrnil k dvema osebama, ki sta bili pravkar stopili skozi steklena vrata.

»Hela! Fanshaw!« je hripavo zavpil. »Moj Bog, bojim se, da je res —« Ni dogovoril.

»Da, mrtev je,« je po kratkem pregledu pritrdil Fanshaw.

»Potem smo pa žrtve strašne zmo-te. Saj ste vendar rekli, da ste sami pripravili pijačo v obeh stekleničicah. Ali smo ga mar res zastrupili?«

»Kaj vam ne pride na um?« je odvrnil Fanshaw. »V obeh stekleničicah

Grof MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

47. nadaljevanje

»Saj to je nekdanja Saint-Meranova hiša!« se zavzame Villefort.

»Saint-Meranova?« se napravi nevednega Monte-Cristo.

»Da,« potrdi gospa Villefortova. »Kako se vam zdi v njej?«

»O, meni zelo ugaja.«

»Meni tudi — in vendar ni moj mož nikdar hotel v njej stanovati.«

»Res?« se začudi Monte-Cristo. »Ali smem vprašati, zakaj?«

»Sam ne vem... V Auteuilu mi nič prav ne ugaja,« odgovori kraljevski prokurator z vidnim napotom.

»Pa me vendar ne mislite pustiti na cedilu in me pripraviti ob čast svojega obiska?« vzklikne Monte-Cristo.

»O, nikakor ne... nikakor ne!« zajecja Villefort.

»Če bi izostali, bi si moral misliti vse mogoče — prav res, gospod prokurator! Dejal bi si, da je na vse zadnje s to hišo v zvezi kakšna zlovesča skrivnost — toliko bolj, ker je celih dvajset let stala prazna.«

»Pridem, gospod grof, na vsak način pridem,« zajecja hlastno Villefort.

»Hvala!« se prikloni Monte-Cristo. »Zdaj se moram pa res posloviti.«

»Saj res, rekli ste, da se vam nekam mudi,« povzame živahno gospa Villefortova. »Toda če se ne motim, ste ravno v trenutku, ko bi nama bili imeli izdati svoj opredek, preskočili drugam.«

»Bogme, milostljiva, skoraj sram me je povedati: kakor pravo zinjalo si grem ogledovat brzojav.«

»Brzojav?« se začudi Villefortova žena.

je bil čisto nedolžen čaj. Ubila ga je kap.

»Potem pa —« je negotovo začel Craig.

»Nič potem,« je odgovoril odvetnik. Njegove umne oči so se zasvetile, ko je pobral mrtvečev priznanje. »Oba sva slišala sleherno besedico vajinega razgovora, s to krpico papirja bomo pa dosegli, da se razsodba zoper vas razveljavi. Spravili vas bomo nazaj v celico, mislim da samo za to noč, toda ne bojte se. Vse se je srečno končalo, drugače bi se nad menoj, odvetnikom, pač hudo maščevalo, da sem pomagal obsojenemu kaznjencu pri begu. Toda zdaj je v vse v redu. Le nič strahu!«

Craig se je zgrudil na stol. »Hela, ljubezen moja,« je zaprosil »bodij tako dobra in telefoniraj policiji. Sam se ne čutim več dovolj močnega.«

Hela je stopila k njemu, mu oklenala roke okoli vratu in pritisnila svoj obraz k njegovemu. »Če te mora kdo izročiti Scotland-Yardu, nočem biti jaz tista, za nič na svetu ne.«

Fanchaw je priklinal. Pobral je revolver in ga spustil v žep. »Ni potrebno, da bi se izvedelo,« je dejal, »kakšno vlogo je nočoj igrala tale stvarca. Vsaj zdaj še ne.«

Potem je stopil k telefonu.

»Da, brzojav. Na svojih potovanjih sem se dostikrat ustavil in gledal, kako na nekaterih gričih vstajajo in se pobešajo ogromne črne ročice, podobne nogam velikanskih hroščev. Poblize me pa te reči nikoli niso zanimale, dokler nisem ondan izvedel, da dobe telegrafisti, ki strežejo tem državnim napravam, borih dvanajst sto frankov plače na leto. Siromaki so se mi zasmilili, pa sem sklenil, da si jih pri priložnosti od blizu ogledam pri njihovem delu.«

»Tja ste torej zdaj namenjeni?«

»Da.«

»Ali bi smela vedeti, kateri vas prav za prav zanima: brzojav notranjega ministrstva ali observatorijski?«

»Ne ta ne oni. Ne gre mi za to, da doženem kakšno državno skrivnost; zanima me le, kakor sem že rekel, početje telegrafistov samih. Zato si mislim ogledati katerikoli preprost brzojav na deželi. — Katero progo bi mi priporočili?« se obrne Monte-Cristo k Villefortu.

»Takšno, ki dela s Španijo, ker imajo te največ opravka. Saj ste rekli, da bi hoteli samo telegrafiste videti pri delu?«

»Da.«

»Pojdite tedaj, zakaj čez dve uri se bo že znočilo, pa ne boste ničesar videli.«

»Prav imate. Kateri brzojav je najbližnji v smeri proti Bayonnu?«

»V Chatillonu.«

»In za chatillonskim?«

»Če se ne motim, v montlhéryškem stolpu.«

»Hvala in do svidenja! V soboto vam bom pa poročal o dobljenih vtisih.«

S temi besedami se grof poslovil. Gredoč po hodniku sreča notarja, ki sta bila pravkar razdelila Valentino in sta se vračala domov, vsa ponosna, da sta sestavila listino, ki jima bo v čast.

IV.

Kako se vrtnar reši polhov, ki žro njegove breskve

Ne zvečer, kakor je rekel, temveč šele drugo jutro je grof Monte-Cristo odšel iz Pariza, krenil proti Orléansu, pustil za seboj vas Lians, ne da bi se bil ustavil pri brzojavu, in prišel do Montlhéryškega stolpa.

Ob znožju griča je stopil iz voza in zavil po osemnajst palcev široki stezi navkreber. Na vrhu ga je ustavil plot.

Monte-Cristo je poiskal vrata v ograji in jih odprl. Tedaj se je zagledal v majhnem vrtu, dolgem dvajset čevljev in dvanajst širokem; na drugem koncu ga je mejil star, z bršljanom obrasel stolp.

Vrt je bil videti skrbno negovan; niti na enem od dvajsetih rožnih grmov ni bilo sledu hroščev ne listnate uši, ki tako rade ogledajo rastline na vlažnih tleh.

In vendar vrtu ni manjkalo vlage; sajasto črna prst in neprodarno listje dreves sta to dokazovali. Na stezi ni bilo niti ene travnate bilke, na gredicah niti sledu plevela.

Monte-Cristo je priprl vrata in se razgledal okoli sebe.

»Vse kaže,« je zamrmral sam pri sebi, »da si telegrafist plačuje posebnega vrtnarja ali se pa sam z veliko ljubeznijo ukvarja z vrtnarijo.«

Naenkrat uzre za gostim grmom čepečo človeško postavo. Monte-Cristo stopi bliže in zagleda kakega petdesetletnega moža, ki je bral jagode in jih spravljaj na trtne liste.

»Kakor vidim, spravljate svoj pridelek?« ga ogovori Monte-Cristo in se nasmehne.

»Oprostite, gospod,« odvrne mož in seže z roko po čepici. »Res da nisem zgoraj pri aparatu, toda šele ta trenutek sem prišel dol. Gotovo ste me prišli nadzirati?« Plaho pogleda grofa in njegov višnjevi frak.

»Ne bojte se, prijatelj,« odvrne grof s smehljajem, ki je znal biti tako dobrotljiv ali pa strašen — to pot je bil dobrotljiv.

»Nisem vas prišel nadzirati, ker nisem vaš predstojnik, ampak navaden popotnik, ki ga je radovednost pripeljala k vam in si dela očitke, da vam krade dragoceni čas.«

»O, moj čas ni dragocen,« odvrne dobri mož z otožnim nasmehom. »Saj sploh ni moj, temveč pripada službi, vendar smem delati na vrtu, dokler ne dobim znamenja, da me služba kliče... Ali si morete misliti, gospod, preskoči čisto nepričakovano drugam, da mi polhi uničujejo jagode?«

»Bogme, na to ne bi nikoli prišel,« odvrne resno Monte-Cristo.

»Kaže, da so nam polhi, odkar jih ne pobijamo, da bi jih uživali kakor Rimljani, nadležni sosede.«

»Kaj, Rimljani so jih jedli?« se začudi vrtnar.

»Tako se vsaj bere pri starih pisateljih.«

»Res? Pa ne verjamem, da bi jim mogli tekni, čeprav se reče, debel ko polh. Sicer pa ni čudo, da so debeli, ko spe ves božji dan in se zdramijo le toliko, da vso noč glodajo. Glejte, lani sem imel štiri marelice, in eno izmed njih so mi požrli. Imel sem tudi krvavordečo breskev, eno samo, zakaj redek sad je; vidite, gospod, in še te so mi pol odžrli. Čudovita breskev je bila; še nikdar nisem boljše okusil.«

»Ali ste jo pojedli?«

»Seveda, to se pravi, polovico, ki mi je še ostala. Imenitna je bila, gospod! Te talinske mrcine nimajo slabega okusa. Zato se mi pa letos ne sme več kaj takega zgoditi, pa če bi moral vse noči prečuti na straži.«

Monte-Cristo je slišal dovolj. Vsak človek ima svojo sfrac, ki mu ne da miru, kakor ima vsak sad svojega črva. Telegrafistova sfrac je bila vrtnarstvo.

Grof jame trebiti trtne listje, ki je zakrivalo grozde. To mu je tiših mah pridobilo vrtnarjevo srce.

»Gospod je gotovo prišel, da si ogleda brzojav?«

»Da, prijatelj, če predpisi tega ne prepovedujejo.«

»Nikakor ne, gospod,« odgovori vneto vrtnar. »Saj nihče ne more vedeti, kaj pomenijo naša znamenja. Ali hočete iti z menoj gor?«

»Prav rad!«

Stolp je bil v tri nadstropja. V pritličju je imel telegrafist shranjeno vrtno orodje kakor lopate, rovnice, grablje in škropilnico za zalivanje gredic. V prvem nadstropju je uslužbenec stanoval; tam si videl nekaj bornega pohištva, posteljo, mizo, dva stola, kamenit umivalnik, po stenah so pa visela posušena zelišča.

»Ali dolgo traja, preden se človek nauči brzojavljanja?« vpraša Monte-Cristo.

»Učenje samo ne vzame Bog ve koliko časa, zato je pa služba potem toliko daljša.«

»Koliko vam pa plačajo?«

»Tisoč frankov na leto.«

»To ni dosti.«

»Ni, zato imam pa prosto stanovanje, kakor vidite.«

Telegrafist pelje nato grofa v drugo nadstropje; tam je bila soba za brzojavljanje. Monte-Cristo si radovedno ogleda mali aparat.

»Zanimiva stvar,« reče nato, »toda s časom se mora človek takšnega življenja naveličati.«

»O, ne, samo iz počelka je dolg čas, potem se pa vsemu privadi. Razen tega imam z vrtnarijo toliko dela, da se ne ulegnem dolgočasiti.«

»Kako dolgo ste že tu?«

»Petnajst let.«

»Koliko časa morate služiti, da dobite pokojnino?«

»Pet in dvajset let, gospod.«

»In koliko dobite potem pokojnine?«

»Sto tolarjev.«

»Ubogi ljudje!« zamrmra Monte-Cristo.

»Kako pravite, gospod?«

»Pravim, da so te reči zelo zanimive... Glejte, ali ne začneja vaš aparat delovati?«

»Da, res; hvala vam, gospod, za opozorilo.«

»In kaj vam pravi?«

»Telegrafist prisosednjem aparatu me vprašuje, ali sem pripravljen za sprejem nekega poročila, da ga potem dalje oddam.«

»Dragi gospod,« vpraša iznenada Monte-Cristo, »ali zelo ljubite vrtnarijo?«

»Od sile!«

»In bi bili srečni, če bi imeli namestu sedanjega vrtička dva orala velik vrt?«

»Gospod, iz tega bi si napravil pravcat raj.«

»S tisoč franki plače živite precej skromno, ne?«

»Skromno, da, a vendar živim.«

»Vaš vrt je zelo majhen.«

»Prav imate, velik res ni.«

»In vrhu tega v njem mrgoli polhov, ki vse požro. — Kaj bi se neki zgodilo, če bi po nesreči prezrli kakšno brzojavko?«

»Kaznovali bi me zaradi malomarnosti z denarno globo.«

»S kolikšno?«

»Sto frankov, to je desetina moje plače.«

»Ali se vam je kaj takega že kdaj pripetilo?« vpraša Monte-Cristo.

»Enkrat že, gospod, ko sem ravno cepil rožni grm.«

»Pa če bi vam kdaj prišlo na um, da bi izpremenili brzojavko ali poslali namestu nje popolnoma drugo besedilo?«

»Tedad bi me odslovili iz službe in mi vzeli pokojnino. Zato si lahko mislite, da ne bi česa takega nikdar storil.«

»Tudi ne za petnajst let svoje plače?«

»Za petnajst tisoč frankov? Gospod, v strah me spravljate.«

»Kje nekil?«

»Ali bi me radi zapeljali v izkušnjava?«

»Zadelil! Za petnajst tisoč frankov, razumete?«

»Oprosite, gospod, pogledati moram k aparatu.«

»Narobe — nikar njega ne glejte, temveč si rajši tole ogledajte. Ali ne poznate takega papirja?«

»Bankovcil?«

»Da, tisočaki, petnajst jih je.«

»Čigavi so?«

»Vaši, če le hočete.«

»Moji!« vzklikne telegrafist brez sape.

»Da, vaši, popolnoma vaši.«

»Ali ne vidite, gospod, da me aparat kliče?«

»Nu, kaj potem?«

»Zmotili ste me, gospod, in bom moral plačati kazen.«

»To vas stane sto frankov. Ali zdaj vidite, da je le vaša korist, če spravite teh petnajst tisoč frankov?«

S temi besedami stisne grof telegrafistu šop bankovcev v roko. »A to še ni vse,« povzame nato. S 15.000 frankov še ne norete živeti.«

»Saj mi ostane še služba.«

»Ne, službo boste izgubili, zakaj poslali boste neko drugo brzojavko.«

»O, gospod, kaj terjate od mene?«

Monte-Cristo potegne iz žepa drugi šop bankovcev in pravi:

»Nate še deset tisoč frankov, to dá skupaj s prejšnjimi 25.000 frankov. Za pet tisoč si lahko kupite lepo hišico z dvema oraloma vrta, ostalih dvajset tisoč vam pa vrže tisoč frankov rente na leto.«

»Dva oralna velik vrt?«

»In tisoč frankov rente.«

»O, Bog!«

»Tak vzemite vendar.« Monte-Cristo stisne uradniku s silo deset tisoč frankov v dlan.

»In kaj naj za to storim?«

»Odpremili boste tole brzojavko.« Grof vzame iz žepa kos popisane papirja. »Sami vidite, da ni dosti.«

»Že res, toda...«

»Zato boste imeli pa rdečih breskev, kolikor si vam jih bo srce pozelelo, in Bog ve, česa vsega še.«

To je zaleгло. Ves rdeč od vročnega razburjenja in z debelimi potnimi kapljami na čelu je telegrafist odpremil brzojavko, namenjeno ministrstvu za notranje zadeve.

»Zdaj ste bogati,« pravi Monte-Cristo.

»Da,« prikima telegrafist, »a za kašno ceno?«

»Naj vas ne grize vest prijatelj; verjemite mi, da niste s tem nikomur nič hudega storili.«

Uradnik si nekaj časa ogleduje bankovce, jih olupava in prešte-

va; bil je bled ko zid, a prihodnji mah mu speš udari kri v obraz. Nato plane kakor v sanjah v svojo sobo in zvrne na dušek kozarec vode.

Peč minut po dospelju brzojavnega poročila v notranje ministrstvo zapove Debray zapreči in oddirja k Danglarsu.

»Vaš mož ima španske papirje?« vpraša hlastno baronico.

»Mislim dal! Za šest milijonov.«

»Naj jih pri priči prodal Don Carlos je ušel iz Bourgesa in se vrnil na Španjo.«

»Od kod veste?«

»Od koder dobim tudi druge novice,« odvrne malone nestrpnost Debray.

Baronica si ni dala dvakrat reči; odhitela je k svojemu možu, le-ta je pa poklical svojega borznega agenta in mu naročil, naj proda papirje za vsako ceno.

Ko so borzniki videli, da Danglars prodaja, so španski papirji takoj začeli padati. Danglars je izgubil pet sto tisoč frankov, toda zato se je odkrižal vsah španskih vrednotnic.

Zvečer je priobčil »Messenger« tole brzojavko:

Kralj don Carlos je ušel iz Bourgesa in se vrnil čez katalonsko mejo na Španjo. Vsa Barcelona je na njegovi strani.

Tisti večer v Parizu niso o drugem govorili kakor o Danglarsovi previdnosti in o njegovi srečni roki; saj je s prodajo španskih vrednostnih papirjev izgubil samo pet sto tisoč frankov.

Tisti, ki so španska posojila obdržali ali jih pa kupili od Danglarsa, so mislili, da so uničeni, in so preživeli hudo noč.

Drugo jutro so pa brali v poluradnem »Moniteurju«:

Snočni »Messenger« je prinesel dočela neutemeljeno vest o begu dona Carlosa in o vstaji v Barceloni. Zmota je zakrivila napačno odpredeljena brzojavka.

Španski papirji so strmo poskočili in dosegli še enkrat višji tečaj, kakor so ga imeli pred padcem.

Tako je Danglars prišel zaradi dejanske izgube pri prodaji in zapravljenega dobička ob cel milijon frankov.

»Lepo,« reče Monte-Cristo Morrelu, kjer se je mudil, ko je udarila na dan novica o nenavadnem preobratu na borzi, čigar žrtev je postal Danglars. »Za pet in dvajset tisoč frankov sem nekaj odkril, za kar bi rad dal sto tisoč.«

»Kaj ste takega odkrili?« vpraša Maksimilijan.

»Način, kako človek reši vrtinara pred polhi, ki mu žro breskve.«

V

Duhovi

Na zunaj ni bilo na Montecristovi hiši v Auteuilu ničesar, kar bi izdajalo, da tod prebiva za sleherni razkošje toli dožetni grof. Tla prav te preprostosti si je Monte-Cristo sam želel; zato je dal strogo povelje, da mora ostati vnanjost hiše nedoteknjena. Ko si stopil čez prag, se je pa slika popolnoma izpremenila.

Gospod Bertuccio je glede okusa pri izbiri oprave in nagle preureditve samega sebe preko-

V 24 URAH

barva, pasirja in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
L J U B L J A N A

sil. Tako je bil v treh dneh zasadil dolejš pusto in prazno dvorišče, da so se pred glavnim licem poslopja kešatili ponosni topoli in veličastne sikomore sredi mehkega zelenja žlahtne trave, ki je izpodrinila prejšnji neravni s plevelom porasli kameniti tlak.

Sicer so pa podrobna navodila o preureditvi izvirala od grofa samega; dal je bil Bertucciu načrt z natančno označbo števila dreves, mest, kam naj pridejo, in oblike trate pred hišo.

S te strani prejšnje hiše skoraj ni bilo moči spoznati. Intendant si je želel, da bi smel tudi vrt nekoliko preurediti, toda grof mu je strogo zabil, da se ga ne sme niti dotekniti. Bertuccio se je odškodoval na drug način: nanosil je v predsobja, na stopniške stebre in na kamine same vaze s cveticami, da se je zidovje kar skrilo v dehtečem zelenju.

Izredna intendantova spretnost in gospodarstva mnogostranost sta se razodevali v tem, da se je dvajset let zapuščena in zanevarjena hiša v doslovnem pomenu besede čez noč prerodila v novo življenje. Grof je v veselo presenečenje našel svoje knjige in orožje pri roki in najdražje mu podobe obešene na najprimernejših mestih; v predsobjih je srečal svoje najljubše pse in ptičke, ki jih je najrajši poslušal.

Skratka, hiša je spominjala na Trnulčin grad po prebujenju iz dolgoletnega ukletja; vse je živelelo, pelo in cvetelo.

Lakeji so veselo švigali po lepem dvorišču, kuharji so zalagali kuhinjo in klet in se obnašali kakor da so že od nekdanjega doma, v hlevu so pa veselo rezgotali konji.

Knjižnica je bila zložena v dve omari, postavljeni v posebnem krilu prostranega poslopja; štela je okoli dva tisoč zvezkov, med njimi najnovejše novele in romane, ki so šele dan prej zagledali luč sveta.

V eni edini sobi je Bertuccio vse pustil, kakor je bilo. Ta soba je ležala v levem krilu prvega nadstropja. Mimo nje so hodili lakeji radovedno, Bertuccio pa s strahom.

Točno o petih se ustavi pred hišo kočija in iz nje stopi grof v Alijevem spremstvu. Bertuccio je z nemirom in nestrpnostjo pričakoval grofovega prihoda; upal je v grofovo pohvalo, hkratu se je pa bal njegove graje.

Monte-Cristo obhodi dvorišče in nato vse sobe po vrsti. V svoji spalnici se posebno natančno razgleda.

»Dobro!« reče nato. In Bertuccio se ves srečen odstrani; tako neizmeren vpliv je imela ena sama pohvalna beseda Monte-Crista na njegove ljudi.

Točno ob šestih se zasliši pred vrati topot konjskih kopit: prija-

hal je naš znanec spahijski stotnik na svojem novem iskrem konjiču. Monte-Cristo ga sprejme na stopnicah s smehljajem na ustnicah.

»Gotovo sem prvi,« vzklikne veselo Morrel. »Prinesel sem vam lepe pozdrave od Julije in Emanuela. Toda dovolite mi poklon: imenitno ste si tole uredili!«

Prav takrat pridra na dvorišče kočija; tik za njo se ustavi Debray in Chateau-Renaud na konjih. Debray razjaha, steče h kočiji, odpre vrata in pomaga Danglarsovi ženi na tla. Grofu ni ušlo, da je baronica v tem kratkem trenutku, ko sta se srečali njuni roki, stisnila svojemu kavalirju drobno pisemce v dlan.

Za svojo ženo izstopi bankir; bil je bled, kakor bi bil vstal iz groba.

Gostje stopijo v hišo in si jamajo ogledovati umetnine, ko najavi Baptistin majorja Bartolomea Cavalcantija in grofa Andreja Cavalcantija.

Z ovratnico iz črnega atlasa, ki se ji je videlo, da je pravkar prišla iz prodajalčeve roke, z brezhibno obruto brado, s sivimi brki, oblečen v majorsko uniformo s tremi zvezdami in petimi križci na prsih ter s strumno držo starega vojaka — tako je nastopil major Bartolomeo Cavalcanti, že znani nam ljubeči oče.

Zraven njega je stopal ves nov, s smehljajem na ustnicah, grof Andrea Cavalcanti, že znani nam ljubljani sin.

Debray, Morrel in Renaud so bili ravno v vnetem pomenku, ko sta prišla nova gosta. Njihovi pogledi so se ustavili na mlajšem.

»Cavalcanti!« pravi Debray.

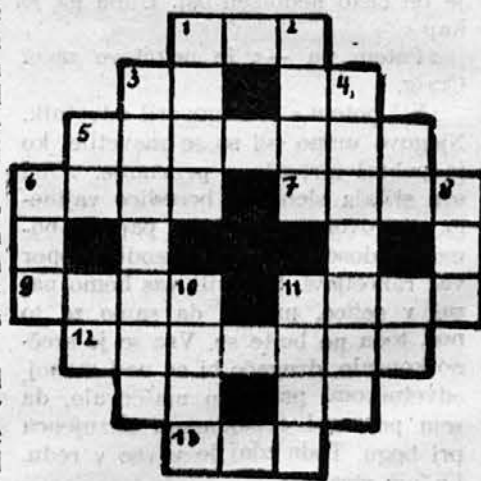
»Bogme, lepo imel!« vzklikne Morrel.

»Ko le ne bi imel tako malo okusa pri izbiri obleke!«

»Preveč ste izbirčni, Chateau-Renaud,« se zasmee Debray.

»Ali ne vidite, da je to obleko sešil pravi umetnik in da je popolnoma nova?«

Križanka štev. 9

Pomen besed

Vodoravno: 1. klica, 3. pomožni glagol, 5. prebivalec slovenskega mesta, 6. reka v Sloveniji, 7. reka v Italiji, 9. cigarete, 11. reka na Španskem, 12. občilo, 13. vrsta.

Navpično: 1. majhna hiša, 2. ognjeniški produkt, 3. drevo, 4. mesto v Sloveniji, 5. veznik, 6. klic na pomoč, 8. čut, 10. športni klub, 11. kraj v Mali Aziji.

Rešitev križanke št. 8.

Vodoravno, po vrsti: vrč, rus, hnoj, avar, ol, s, z, do, m, sotla, m, oč, p, a, te, rabi, grlo, sos, ara

Pogovor o ameriški filmski produkciji

V Parizu, julija.

Poklical sem telefonski gospoda Marijana Mikca, dramaturga Paramountove produkcije, in ga prosil za sestanek. Prav rad se mi je odzval. Šešla sva se v majhni prijazni gostilni na Montmartru. Pravil sem mu kaj je novega v Ljubljani in v Zagrebu, on mi je pa zaupal mnogo zanimivih stvari o letošnji jesenski produkciji Paramountove filmske družbe. Gospod Mikac je zmerom na potu; ko sem ga v januarju iskal v Zagrebu, so mi povedali, da je v Berlinu, komaj sem prišel v Berlin, sem že zvedel, da je odšel v Pariz. Zdaj sem ga vendar srečno izteknil.

— Ostanete še delj časa v Parizu?

— Ne, ne; samo še nekaj opravkov imam, potem moram pa hitro spet v Berlin.

Pri moji veri, zavidal sem ga. Dela ima sicer mnogo, toda zmerom je kje drugje, zmerom doživlja kaj zanimivega...

Še nekaj časa sva se pomenkovala o domovini, potem sem pa vzel v roko blok in svinčnik ter ga zaprosil:

— Čitatelji »Družinskega tednika« vam bodo prav gotovo hvaležni, če mi zanje zaupate kakšne novice iz filmskega sveta. Morda mi lahko poveste, kaj bo Paramount v seziji 34/35 poslal v Jugoslavijo?

— Prav radi Paramount bo poslal okoli 35 filmov v Jugoslavijo. Nekaj jih bo nemških, nekaj angleških, ena opereta bo pa francoska. Produkcija je imela »srečno roko« pri izbiri in prepričan sem, da bodo njeni novi filmi zadovoljili lastnike kinematografov, hkratu pa tudi občinstvo.

— Ne zamerite mi — rad bi še vedel, kateri filmi bodo najboljši? sem vprašal gospoda Mikca.

— O tem bi lahko na dolgo in široko pripovedoval. O vsakem filmu vem kaj zanimivega. Toda biti hočem kratek, saj vas in vaše čitatelje zanimajo prav gotovo le najboljši filmi!

»Pesem ljubeznic« je film iz življenja mlade matere in pevke. Glavno vlogo igra Claudette Colbert, znana filmska igralka, ki jo itak poznate iz filma »V znamenju križa«.

Dorothea Wieck bo glavna junakinja v filmu »Španska romanca«, ki nam bo pokazal življenje v nekem španskem samostanu.

Režiser Ernest Lubitsch je sfilmal z odličnimi igralci komedijo »Serenada v treh«. Glavne vloge igrajo Friedrich March, Gary Cooper in Myriam Hopkins. Stvar je globoka in odlično zajeta. Ugajal bo zlasti občinstvu s prefinjenim okusom.

Maurice Chevalier in Čehinja Anny Dvořakova sta žela velike uspehe v Berlinu s filmom »Sola ljubeznic«.

Georgea Raffta si boste ogledali v »Boleru«; v tem filmu je mnogo lepih plesov, godba je pa prav prikopna.

Omeniti moram še fantastični film »Nesmrtni ljubček« (»Princ smrti«) kjer igra Friedrich March glavno vlogo. Vsebinska filma je nenavadna in fantastična. Smrt si je nadela človeško podobo in živi tri dni med ljudmi.

Film »Dekle brez postelje«, v katerem igra Charles Farrel glavno vlogo, je ubral novo pot. Burleska je, od sile komična.

»Arena strasti« (»Toreador«) je

film borb v areni po mehiškem načinu. Dejanje je zelo zanimivo. Glavno vlogo igra George Rafft.

Dorothea Wieck igra še v filmu »Kje je otrok gospodične F.«? Film je prav sodobno ameriški. Izsiljevalci ugrabijo otroka, ker ima od sile bogato mater. Zdi se, da so malo prikrojili tragedijo Lindberghovega otroka.

Marlene Dietrich vas bo navdušila s svojim najboljšim filmom »Carica vseh Rusov«. Film je zrežiral slavni Josef Sternberg.

Z Mae Westovo nisem hotel kar tako na dan. Pred tedni sem bral že v vašem listu prav obširne in dobre ocene o njej. Njen film »Nisem angel« je v resnici senzacija, kjerkoli ga vrte. V velikih mestih so se ljudje kar trli pred kinematografi. Predstave so bile tedne in tedne razprodane. Vražja je ta ženska, ki je uvedla spet »polno« linijo. Svoje lastno gledališče ima, sama piše odrske igre, sama režira filme. Vsa čast ji. Nekaj povsem novega in posebnega je.

— Kako je pa kaj z Vašimi filmskimi zvezdami? sem vprašal dalje.

To itak veste, je dejal gospod Mikac, da ima Paramount prvovrstne igralce. Po mojem mnenju so se pa prav posebno izkazali v tej seziji Mae Westova, Marlene Dietrich, Friedrich March, Dorothea Wieck, George Rafft in Claudette Colbert.

Peter Freuchen:

Spomini s hladnega severa

Pred mnogimi leti, ko sem bil še mladenič, sem odšel na sever, na daljno Grenlandijo, na najsevernejšo zemljo na svetu. Čez tri tedne se mi je zdelo, da poznam ljudi, da vem o njih več kakor vedo sami o sebi. Mislim, da sem poznal severno naravo in... Toda takrat sem bil še mlad in neizkušen in sem mislil, da poznam življenje. —

Ko sem živel med temi severnjaki že dobrih deset let, sem pričel razumovati, da še marsičesa pri tem narodu ne razumem. Zdaj ko je minilo že 27 let, odkar sem v tesnih stikih z Eskimi, zdaj, ko nisem več mlad, moram sebi in vam priznati, da o teh ljudeh prav nič ne vem. Ne vem kako to, da se mi tako zdi. Mogoče bom postal z leti pametnejši, ali sem

Nepotrebnih dlačic

na obrazu, rokah, nogah, prsih itd. se z lahkoto, hitro in zanesljivo odkrižate z uporabo Erbol-praška. — To sredstvo takoj odstrani dlavičice s koreninami vred in stane z navodilom Din 15—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

— Pa nameravate nas navadne zemljane še presenetiti s kakšno posebnostjo?

— Poleg filmov, v katerih igrajo glavne vloge Mae Westova, Dietrichova, Friedrich March in Dorothea Wieckova, moram omeniti veliki senzacionalni film Cecilia B. de Milla »Kleopatra«, ki je popolnost sama. Ta film je res »velik«. Glavno vlogo igra slavna Claudette Colbert.

Posleda sva še malo ter se pogovarjala o Parizu, o burnem pariškem življenju in o lepih ženskah francoske prestolnice.

Nenadoma je pritekel natak.

— »eur Mikac, telefon!

V naglici se je gospod Marijan poslovil, kajti klicali so ga nujno v Paramountov studio v St. Maurice pri Parizu.

V... sem bil, da sem vsaj o filmih zvedel, kar me je zanimalo, sicer bi »a« še teh vrst ne mogel napisati.

Z gospodom Mikcem sva si pri srčno segla v roke. Toplo nama je bilo pri duši, kakor je toplo vsakomur, kadar sreča v tujini znanca in dobrega prijatelja, s katerim se lahko po domače pogovori.

U... pa, da bom čez mesec dni prijaznega gospoda Mikca spet našel v kakšni prijetni kavarni ali domači gostilni — v Zagrebu.

Viator

Filmske novice

Mae Westova, slavna ameriška filmska igralka, se zelo boji gangstrov. Da bi se zaščitila pred zločinskimi napadalci, si je nabavila posebne vrste avtomobil, ki jo je stal dobrih 700.000 dinarjev. Izdelan je tako, da vzdrži vsak še tako hud napad s strojnimi puškami. Razen tega sedita poleg nje v avtomobilu zmerom dva osebna detektiva, ki strogo pazita, da ji kdo ne skrivi lasu... Kdor 'ma, ta lahk!

Johnny Weissmüller je dovršil nadaljevanje filma »Tarzan, gospodar pragozda«. V New Yorku in v Londonu film že vrtijo. Naslov filma je »Tarzan in njegova družica«, ni pa prav nič v zvezi s prejšnjimi filmi istega imena.

dično pesem. Pel je, da je ostarel, da mnogo ve in zna, le štirih stvari ne razume:

ustvarjenja solnca, pota meseca, ženskih misli in vzroka zakaj živi. Zagonetke, ki mu jih ne more nihče pojasniti.

H koncu sem šel še k staremu Sarquaku po modrost. Sarquak je slaven čarodej, ki je podedoval modrost od svojih pradedov in je govoril zmerom samo resnico.

»Čemu neki bi govorila o ljudeh? Glej jih! To je dovolj... Nekoč, zdavnaj je to že bilo, je bil ves svet narobe. Ljudje so hodili z rokami, obutimi v čevlje, po zemlji, noge so moleli kvišku, glave so skrivali v hlače in večna tema jim je zakrivala pogled. Nikdo ni mislil na to, da bi bilo nemara dobro pogledati svojemu sosedu v oči...

Takrat pa, ko je bilo tega že dovolj, je dejal neki moder starec: »Naj bo narobe! In svet je poslušal in bilo je narobe. Ljudje so hodili z nogami in si ogledovali nosove, ki so postali ploščati od rovanja po zemlji. Toda na licih sta se jim črtala smeh in žalost, oči so jim žarele in jokale. Postalo je vse svetto, da je lahko človek gledal človeka in stvarstvo...

Če zdaj torej jezik ne zmore povedati resnice, jo pokaže lice. Glej ljudi, pa jih boš spoznal!

Tako je govoril starec Sarquak.

Potrnil sem se. Hodil sem okrog z odprtimi očmi in to kar sem videl sem zapisal v knjigo.

Ker sem spisal knjigo o Eskimih, sem spoznal W. S. Van-Dyka, ki mi je pomagal, da pokažem vse napisano v filmu. Rekel sem, da mi je pomagal, bolje je pa, če rečem, da sem jaz njemu pomagal prikazati na platnu ljudi-severnjake, ki jih odkritosrčno ljubim. V tem filmu jih boste videli, kako se ljubijo in kako se črté.

Vsakdo jih bo lahko videl, in prepričan sem da bo vsakdo šel gledat moje prijatelje. Mnogo smo pokazali o teh severnih mejaših, dokazali smo pa tudi, da so ljudje s severnega tečaja prav tako samo ljudje z vsemi vrlinami in napakami.

PREOBREMENJENI ŽIVCI

utegnejo povzročiti glavobol in migreno. Za glavobol in migreno so zanesljivo zdravilo znane Pyramidon-tablete »Bayer«, ki so se z... j znatno pocenile. Zato imajo najlepšo priljubljenost tudi vsi oni, ki jih morebiti še ne poznajo, da jih zdaj preizkusijo.

Meščanska kuhinja

MARELICE

Marelisce so prav gotovo najokusnejše domače sadje. Svežih marelisc pač ne smemo preveč hkratu jesti, ker napenja in so težko prebavljive. Pa še tiste, ki jih jemo sirove, naj bodo res popolnoma zrele.

Sicer pa lahko z mareliscami oslajšamo marsikatero jed. Vsakdo menda pozna marellično pogačo, zvitek, potico, zlasti pa marellične cmoke, ki jih pripravimo s krompirjevim, močnatim ali žemljevim testom.

Nekaj novih receptov:

Marellična mlečna bovla

Kilo marelisc olupimo (sadje pomočimo samo za hip v vročo vodo, pa se da igrati lupiti), izluščimo koščice in meso zrežemo na kocke. Narezane marelisce denemo v porcelanasto skledo, kanemo nanje nekoliko limonovega soka in jih potresemo s sladkorjem v prahu. Skledo pokrijemo in jo postavimo za uro ali dve na prav hladen prostor.

Medtem skuhamo liter vode in vžvrkljamo vanjo 15 gramov krompirjeve moke in damo hladiti. Skozi sito iztisnemo za pest narezanih marelisc in jih vmešamo v krompirjevo vodo. H koncu pridenemo še četrt litra stolčene sladke smetane in polijemo s to polivko ostale marelisce.

Riž z mareliscami

Potrebujemo: 2 žlici riža, 25 dek marelisc, sok polovice limone, 2 žlici medu, 2 žlici mleka.

Pripravimo: Riž strebimo in ga v možnarju stolčemo ali pa v mlinčku zmeljemo. Riževo moko vsipamo v skledo in nalijemo nanjo samo toliko vode, da jo pokrije. Riž namakamo vso noč.

Tik pred pripravljanjem iztisnemo neolupljene marelisce skozi sito in odcedek vmešamo v namočeno riževo moko, prilijemo še limonov sok in dodamo pogret, toda ne prekuhan med. H koncu prilijemo še 2 žlici mleka.

Taka jed je zelo okusna in hranljiva; zlasti otrokom zelo tekne.

Marelisce z ovsom

pripravimo prav tako kakor z rižem; h koncu lahko še dodamo zmlate orehe, mandlje ali lešnike, ali pa z ujmimi sadno kašo samo potresemo.

Dobra marellična mezga

Marelisce položimo za hip v vrelo vodo in jih ogulimo. Koščice odstranimo in kuhamo marelisce s sladkorjem v široki kozici. Od časa do časa kanemo za poskušnjo malo mezge na krožnik; ko se več ne razleze, je mezga gotova.

Za kilo zrelih marelisc je dovolj pol kile sladkorja.

Mezgo napolnimo še vročo v čiste steklenice. Prihodnji dan, ko je na vrhu že kožica, prevezemo steklenice s pergamenom.

Marelisce v sopari

Marelisce morajo biti sicer zrele, vendar še trde, na vsak način pa

Lepe dekliške prsi

dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem Eau-de-Lahore. — 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

zdrave. Olupimo jih (za hip jih položimo v vročo vodo in ogulimo), odstranimo koščice, jih razpolovimo in jih vlagamo poveznjene v čiste visoke steklenice. Zalijemo jih z raztopino 1/2 kile sladkorja na 3/4 litra vode. Steklenice zavežemo in jih damo za 20 minut v soparo.

KONZERVIRANJE SOČIVJA V KISU Mixed-pickles

Potrebujemo mlado korenje, evetačo, grah (svež ne mokast), majhne zelene kumarice, kolerabo in čebulček.

Sočivje očistimo, kumarice pa kar operemo s krtičko, ker se ne smejo lupiti. Z nožem, ki ne rjavi, zrežemo sočivje v primerne kose, potem ga pa do vrha vložimo v očiščene steklenice. Izberimo rajši manjše steklenice, zato pa več.

V pristnem vinsku kislu prekuhamo nekaj minut cel poper (bel), novo začimbo, koper, ingver in kvečjem za vsako steklenico po pol lovorjevega lista in nekoliko soli. Kis mora biti na polovico razredčen z vodo. Precejeni kis vlijemo na sočivje.

Steklenice dobro prevezemo in jih damo za pol ure v soparo.

Stročji fižol

Izbrati je treba mlad, sočen fižol, ki nima trdih strokov. Fižol očistimo niti, operemo ga in na drobno narežemo. Vložimo ga v večjo steklenico, na vrh pa damo koprova stebelca. S čisto leseno ploščico ali pa s primerim krožnikom obtežimo fižol, nanj pa zvrhano nalijemo na pol z vodo razredčen prekuhan in osoljen kis. Steklenico postavimo na gorak prostor. Čez tri tedne je fižol prevret in uporaben.

Tak fižol pregrejemo in ga zalijemo s prežganjem in smetano.

Solne pege

in druge nečistosti na obrazu prizadevajo ženskam velike skrbi. Če se jih žele v najkrajšem času iznebiti in dobiti krasno, čisto in belo polt, naj uporabljajo originalno Holandsko mlečno kremo. Uspeh se opazi že po prvem dnevu. 1 lonček z navodilom stane Din 15.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Kisle kumarice

Sveže, mlade in zelene kumarice damo za dva dni v hladno vodo (večkrat menjamo vodo). Potem jih temeljito okrtamo in vložimo v veliko petlitrsko steklenico. V litru vode prevremo sol, lovorjev list, koper, novo začimbo in cel poper.

Ko je voda popolnoma ohlajena, jo vlijemo na vložene kumarice.

Da ne morejo splavati na vrh, upremo v stranice steklenice navzkriž dve paličici. Steklenico prevezemo in jo postavimo za tri tedne na gorak prostor, da kumarice »zavrejo«, ker so šele takrat užitne.

Čebulček

Majhne čebulčke očistimo, obrišemo in vložimo v steklenico. Zalijemo jih z razredčenim prekuhanim kisom in postavimo prevezane steklenice za tričetrt ure v soparo.

Izpadanje las in prhljaj

prepreči samo znano sredstvo Voda iz kopriv. Lasje postanejo spet bujni, vrne se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi. Če jo redno dvakrat na teden uporabljate. 1 steklenica z navodilom stane Din 30.—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Vložena zelena paprika

Zelena papriko očistimo in obrišemo. Pecelj in seme odstranimo. Z jeklenim nožem, ki ne rjavi, zrežemo papriko v drobne rezance in jo vložimo v steklenice. Poldrugi liter vinskega kisa razredčimo s prav toliko vode in v tekočini dobro prekuhamo cel poper, klinčke, ingver, sol in koprova stebelca. Ohlajeni kis precedimo in vlijemo na vloženo papriko. Steklenice prevezemo in jih damo v soparo.

Pesa

Okroglo rdečo peso operemo in jo v vodi kuhamo, dokler se ne omehča. Ohlajeno olupimo in zrežemo ali nastrgamo na strgalu, jo posolimo in posujemo s kumino ter vložimo v poljubno velike steklenice. Zalijemo jo z razredčenim, prekuhanim in ohlajenim vinskim kisom.

NADEVANA PAPRIKA

Pecelj odrežemo s kosom zgornje meče vred in skozi odprtino odstranimo seme. Papriko polijemo s krompom in jo pustimo 10 minut v njem. Na strgalu nastržemo zelje, ga solimo in počakamo, da sol izsili vodo iz njega. Zelje dobro ožmemo in nadevamo z njim zeleno papriko. Papriko vložimo drugo poleg druge z odprtino navzgor v veliko steklenico. Zalijemo jo s prekuhanim in ohlajenim kisom, ki smo ga malo osladkali. Kis mora papriko popolnoma pokriti, razredčimo ga pa po okusu. Na vrh položimo še nekaj koščkov hrena in koprovih stebelc (hren je za to, da se paprika ne omehča). Steklenico prevezemo in jo postavimo za tri tedne v shrambo.

Blake, cenj. dame!

na licu itd. Vas ženirajo, kvarijo Vam lepoto, eleganco in sramežljivost.

»Venerac eliksir Vas reši v par sekundah, brez bolečin, brez opasnosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči »Venerac eliksir, ne bo Vam žal.

Dobi se ali po pošti pošlje: 1 stekl. za Din 10.— (predplačilo), na povzetje 18.—, dve Din 28.—, tri Din 38.—.

COTIČ RUDOLF, Ljubljana VII

Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Din 1000- plačam

ako Vam »Radio Balzame« ne odstrani kurjih oces, bradavic, trde kože, bul itd.

Že dal časa nisem nič naročil, ker ljudje poskušajo raznovrstna sredstva, a sedaj so se prepričali, da je Vaš preparat še najboljši, in ga zopet zahtevajo. Frane Maček, čevljarna, Dol. Logatec.

Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo »Radio Balzame«. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10.— (predplačilo). Na povzetje Din 18.—, dva 28.—, tri Din 38.—.

RUDOLF COTIČ, Ljubljana VII

Janševa 27 (prej Kamniška 10 a)

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši oblačilnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

HUMOR

Letoviška reklama

V nekem nemškem časniku smo zasledili tale oglaš:

»Hotel N. 68 postelj. — Berlinska kuhinja. — Garaža. — Veranda. (Leto 1933: 25 zarok v hotelu).«

Utemeljeno

»Zakaj pa zmeraj sami potujete in ne s svojo ženo?«

»Ker se skupaj le napol zabavava.«

Razlika

Ona: »Ali je velika razlika med norci in geniji?«

On: »Seveda! Norce vzdržuje država!«

Živčna mrzlica

V družbi govore o raznih boleznih. Pa se oglasi mlad gospod:

»Gospoda, povem vam, da je ni strašnejše bolezni od živčne mrzlice, od nje človek znori ali pa umre. To vem iz izkušnje!«

Nesreča

Ves objokan pride Cene iz šole:

»Naš učitelj... ki je bil... tako dolgo... hudo bolan...«

»Pa vendar ni umrl?«

»Ne... ozdravel je!«

Pri zobarju

»Za dretje zoba računate 50 Din? Saj jih v treh sekundah zaslužite!«

»Če želite, vam ga lahko tudi počasneje izderem!«

Misli o zakonu

Marsikateremu zakonu je zakon obremenitev njegove prostosti — po tem takem mu je domači prijatelj razbremenitev.

Samec je mož, ki mu k sreči manjka žene.

V restavraciji

»Kako vam tekne riba, gospod Mrcina?«

»Veste kaj, že dosti boljše sem jedel!«

»Pa ne pri meni!«

Najstarejši človek

»Kdo je zdaj prav za prav najstarejši človek sveta?« vpraša Rudi grofa Bobbyja.

»Tepček!« se prezirljivo nasmehne Bobby, »zdaj ni vendar nobenega več, ko je Zoro-aga umrl!«

Neresnični glasovi

Nevesta: »Čudno, Pavle, nevoščljiv prijateljice širijo glasove, da me misliš vzeti samo zaradi denarja.«

Ženin: »Pa menda vendar tem čenčam ne verjameš?«

Nevesta: »Kje neki! Saj sploh nimam denarja!«

Najnovejša škotska

»Gospod natak, zobotrebec!«

»Tako bo prost — ravno je v rokah!«